

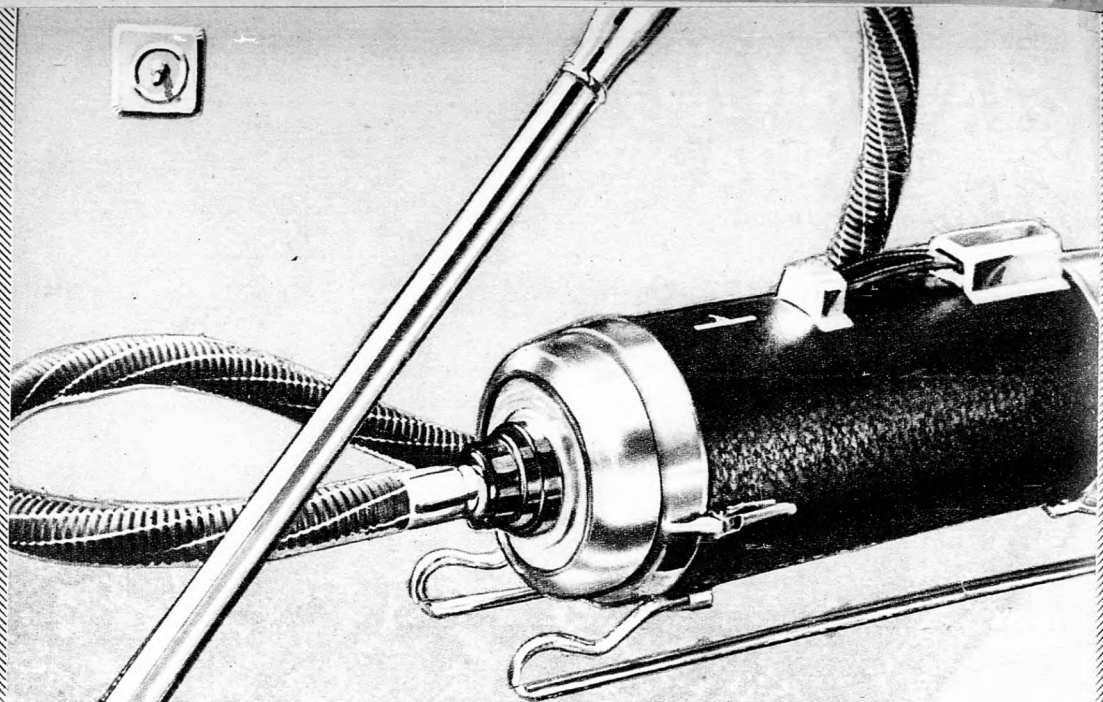
MAGYAR NŐK

LAPJA

SZERKESZTI PAPP JENŐ

felsőborsóci és kohanóci Ottlik Csilla dr.

Kattint egyet:

s a porszívó rendet teremt! Tapintatosan és alaposan tisztogat: megkíméli a háziasszonyt és a már szinte pótolhatatlan szőnyegeit. Megbízható szolgáltató — csak a port távolítja el a lakásból.

Prospektust szívesen küldünk!

IVATCSARNOK

BUDAPEST, VII, RÁKÓCZI-ÚT 70-76

FELVIDEKI
FELTÁMADÁS

ÍRTA: VASS LÁSZLÓ

Egy este sárga gólyahírrel tértek haza a bányászok. Fekete, vasköporos kezükben derűsen csirítottak a virágok. Rendszerint így tudtuk meg, hogy itt a tavasz. Másrok pedig abból értesültünk a nagy eseményről, hogy feltűnt az országúton az első kintornás, akit úgy fogadtunk, mint a messi világot követét. S ő friss dalokkal köszöntötte a napfényben fürdő hegyországot. Aztán egy másik napon meg zúg az erdő, sejtéimesen zúg-búg, könnyű szél támad, langyos levegőt hajtva maga előtt a lankákra, ahol már szaporán futnak az utolsó tenyérről hófoltok is. Tiszta az ég, nagy, bolyhos felhők szállnak át a hegyek fölött, egyre kekebb lesz a magasságos égbolt. Milyen magas, milyen mély minden. És messze a szélből fuvolászó hangzik, jókedűen zengi a pásztorfiú az időváltást. Másnap, harmadnap a nyárfás feől alkonyatban felnyikorog a harmónika, s mint kék füst, száll nyomában a lányok nótázása. A püpos cipész harmonikázik. Este nem látni a püpot, csak a muzsika légy, édes dallama zenél.

A föld, az erdő és a mező egyszerre csak szagosodni kezd. A korhadó avar édeskés kénsszagot áraszt. Homályos, édes nyugtalanság járja át ilyenkor az egész világot. Sarkig kinyílnak az öreg felvidéki kúriák nehéz tölgyfaajtói: csak úgy ömlik ki rajtuk a szekrények tetején díszelő almák illata. Ez az a ritka pillanat, mikor szellőzetni kezdik a levendulaszagú fiókokat és a nagyamák arcát, szelíden megcirógatja az áldott meleg fény.

A rigók már fent ülnek a fenyők csúcsán s a nap fele bámulva riko-tuznak. Embert, állatot, madarat, fát és füvet elfog a közös öröm. A tavaszi szél pedig végzi a maga dolgát a virágok és fak között: mámorosan hordja a könnyű, illatos virágport ágról-ágra és megtölti vele a keszes kelyheket. Ezerl-évre így történik ez s mégis most minden újnak, szokatlannak tűnik, soha nem érzett és soha nem látott gyönyörűségnek. A madarak egymást szólítgatják, hívogató szavuk egybevegyül a lányok édes danájával. Páfrányok és sisakvirágok állnak őrt az erdők szélén, s már nyílnak az érikák is.

Es az első tavaszi vasárnapon, mely nálunk jobbára husvétra esik, megmozdul a völgy. Zsibong és füttyörsz

szaporán a vidám légi madársereg. Megindul zizegőn, hajladozva a fű is. Rügyei bontanak az ágak, lebeg, ring a fák koronája, a levegő, az egész jószagú világ. Rákezdik az aranyos hangszókok, a rigók, a drága, kedves csizék és a pintyök. Mindegyik tud valamit még a múlt nyárról, s most hozzáadják a jókedűiket. Aztán a délelőtti órákban valahol, mélyen a völgyben, szólni kezd a öreg harang, a cáros felől hozza a szél, továbbadja a falusi harangoknak, azok meg a tanyai csengőknek. Amerre nincs se torony, se harangláb, a báránycsengetői veszik át az üzenetet, mely húsvét napján egyformán szól minden hívő léleknek. Így megy ez faluról-falura, házról-házra, lankáról-lankára, dombról le a völgybe, patak mentén fel a hegyokkba. Túl a falun, túl a réteken száll az áldott üzenet. Es szórja gyönyörű csengését a harangok ércnyelve a kék ég-felében.

Délfelől rövidke időre elcsöndesül a táj, csak a levegő susog továbbra is szelíden s néha egy-egy madár szól a bokrok mögöl. A házak ragyogó szemmel hunyorognak a sugaras napba. Elalél minden, amíg odabent tart a húsvéti ebéd. Hanem aztán utána, mintha varázsütés érné a földet, megmozdul újra az egész mindenség. Senki sem mondja, senki sem parancsolja: az ifjúság mégis csapatokban indul a nagy rétre. Elcéládozva, veselkedve mennek a lankás ösvényen lányok és fiúk vegyesen, mint fejtük felett a fecskék, torkukat köszörülve a boldog játék előtt. Az erdei tisztásra érve, nemek szerint szétválnak és kezdődik a lányok körtánc, színesen, pompázó tarkaságban, selyemben, türkizkék kaláriszal a nyakukban. Piros, zöld, kanári-sárga pruszlikjuk meglíhben a sötét fenyves fái közt. Piros csizmájuk alatt ropog a friss fű, szép hangosan énekelnek, szemük ragyog, csiklandósan süti fehér bőruket a fodormentallatú nap. Gondatlanul, piropántlikásan hajladoznak a jószagú réten, mint az élet testet öltött oktamái öröme. Tiszta, mint a mezei paszirták. Hajladozó derekukat megirigylük a fiatal nyárfák és a sudár nyírek. A napba, a messzehangzó levegőbe énekelnek, kiáradó életörömük hetölti az erdőt. Közben a jalu szélén megérkeznek a havasok sodró cizei, duzzadton loscognak a patakok, s a parton mindenütt bársonyosan barkáznak a fűzfák kócos ágai. Így tart ez estig, ma csak a lányok táncolnak. A férfiakra holnap kerül sor, húsvét másnapján, deután a színórosnadrágos, keklajbis legények állnak a körbe. Tündéri fényesség ömlik szét a völgyön, a lenyugró nap sűrű, piros színnel festi meg a hegyek taréját. Később lila és arany színekre vált át az ég, odatent is ünnepe van, fényes tavaszi ünnepe, ha jól figyelysz, a csillagok muzsikáját hallod, meg a fű növesét.

Áldott az élet, áldott a föld és az ég, amely körülvesz, átölel édes illattal és erőtadó melegével. Áldottak legyenek ti, kicsi szellők, mert történeik bármí e szomorú világban, ti tovább teljesítitek a Mindenség mulhatatlan törvényét. Áldottak legyenek, jószagú, bársonyos rétek és viólas mezők, mert a szörnyű hóviharak után egy napon mégis csak kicirultok ragyogó rubintokkal, fehér kamillikkal és harangvirágokkal. Áldott legyen az erdő, amelyből soha sem hal ki a zúgás. Mert az élet megy tovább megállás nélkül, országokon és népeken keresztül Isten dicsőségét zengve és az emberiség üdvét esengve.

Wagner

AZ ALKOTÓ ÉS A SZERELMES

tós csókkal üdvözölte, meg sem látta a dús bársony és selyemkárpitos bútorokat, amelyeknek ragyogó színeit egyenesen az ő kedvéért halmozták össze, hanem ledobta köpenyét, kigombolta mellényét és azonnal inni kezdett.

Ekkor, a nagypéntek csendjében, új otthonának boldog, megtalált nyugalmában és egy kezdődő szerelem ragyogásában változta föl a »Parsifal«-t. De még nagyon sokat kellett szenvednie és élnie, míg megszületett hozzá a zene is, amelyben egész szíve benne lüktetett.

Amikor készen volt, kitérte az ablakot. Először vett szabad lélegzetet. Szemben, a másik villa erkélyén, egy asszony hajolt ki és fehér kezével árintegetett. Ekkor ébenfa zongorájához lépett, a Hattyúhoz, ahogyan ő nevezte és játszani kezdett rajta, annak a másik asszonynak, legjobb barátja feleségének, Matildnak. A szerelem köszöntő szavai szálltak ki a kertbe és körülfonták a balkón mehlvédjére dülő asszonyt, körülfonták, behálózták, hogy meghódolásra késztessek.

A feleség, Minna, a küszöbön állt és várta, míg a szenvedélyes zene lecsendedik, elhalikul, befejeződik. Akkor halk léptekkel az ura mögé lépett.

— Át kell mennünk Wesendonkéhoz, megköszönni ezt a pompás berendezést, ezt a kőnyelmet...

— Igen, hogyne! — ugrott fel vidáman a férfi — azonnal rendbe hozom magam.

Amikor a másik villában szemben állt egymással Wagner és Matild, a viszontlátás olyan vad, leplezetlen öröme ült ki mindkettőjük arcán, hogy két embernek halálos fájdalommal szorult össze a szíve: Minnának és Wesendonk Ottónak. A nagy ember, a nagy művész, megtalálta újabb ihletőjét, hogy megszülessen a halhatatlan mű. És nem gondolt arra, hogy emberi szíveken fog taposni, hogy egy szívet a magáévá tegyen. Tele volt szerelemvággyal és alkotómámmorral. Tudta, hogy itt, ennél az asszonynál megtalálja mindazt, amire szüksége van, már hálójában van, már búvköréből nem tud szabadulni, már most be fog teljesedni az a mondas, amit első találkozásakor jóslatszerűen mondott Matildról:

»Férfi lap ez az asszony, én fogom teleírni.«

Ki is tudna ellentálni ennek a viharzó, szenvedélyes szerelmesnek, ennek a pazarló bőségű költőnek, ennek a titáni zenésznek, aki muzsikájával valósággal kiragadja az embereket a való dolgok világából. Matild boldogan adta meg magát a gyönyörű érzésnek, napjainak csak akkor volt értelme, ha átjött hozzájuk Wagner, vagy ők mehettek át, hogy a zene titkos vallomásán át egyesüljenek. De, mert sokkal becsületesebb volt annál, semhogy alakoskodni tudjon, megvallotta férjének is. És Wesendonk Ottó, bár halálosan szenvedett, mégsem tudta barátságát megvonni a nagy embertől, akit csodált, de gyűlölni nem tudott.

Majdnem egy évig tartott ez a különös állapot. Wagnerben soha nem feszült úgy a teremő akarata mint most. Szerelmét alkotásba öntötte és alkotását szerelembe. A két kijátszott pedig némán hallgatott, mindaddig, míg a nagy műnek, »Tristán«-nak, szüksége volt rá.

De a boldogság sohasem elég ahhoz, hogy halhatatlan alkotás jöjjön létre. S mikor a nagy műnek szenvedésre volt szüksége, hogy kiteljesedjék, akkor megpróbálta az összhangot. Minna nem bírta

tovább, kitört, kicsinyes lényének mélyéről aljas szavak buktak elő és menekülésre készítették Matildot. Wesendonkékat elutaztak, de Minna győzelme korai volt, mert Wagner sem maradt tovább vele, a magányt áhitotta, hogy befejezze Tristánnak zenéjét.

Wesendonk Matild felvitte a szerelem legmagasabb csúcsaira és megmutatta a szerelem egész birodalmát, hogy lángeszű kedvese a világ egyik legszebb és legszomorúbb muzsikáját megalkothassa.

Hanem, aki olyan szenvedélyes alkotó, mint Wagner és oly szenvedélyes hódító és uralomravágó is, az nem tudott sokáig melegegdní a távoli szerelem egyre jobban halványuló emlékeivel. Hogy alkotni tudjon, szeretnie kellett. Nem nyugtatta a messzibe a kezét, a közelt ragadta meg. Vajjon ő tehetett-e róla, vagy a vak sors, hogy akit eszményképének és később, özvegységében, feleségének választott, az ismét legjobb barátjának, a tehetséges és rajongó tanítványának, Hans von Bülownak volt a felesége.

Annak a Bülownak, aki tizenhatéves kora óta eszményítette mesterét és távoli városokban vándorolt utána sokszor gyalog és összetörve. És ez az asszony leánya volt az örök barátnak és segítőnek, Lisztnek: Cosima. Ez az asszony nem futott meg, mint Matild, ez az asszony vállalta a megvetetést, a kiközösítést, vállalta Wagner gyermekét, míg a magáit férjének engedte át, vállalta apja haragját, akit rajongásig szeretett, vállalta a férje hitét, minden munkájának osztályosa lett, titkára, tanácsadója, üzleti ügyeinek intézője, vele, csak egyedül vele lehetett tető alá juttatni a bayreuthi színházat. Mellette alkotta meg a »Mesterdalnokok«-at, a »Siegfried«-et, az »Istenek alkonyá«-t. Igen, ő volt Wagner igazi élettársa, jó szelleme, jobbik énje, gyermekeinek édesanyja, őt helyezte a legmagasabbra... és mégis...

Furcsa és különös útjai vannak a szív vágyainak, ha élő szóvá, zengő muzsikává akarnak változni. Újabb és újabb embéri eszményképhez kell tapadniok. Azon a csodálatos, boldog révébeért nagypénteken fölvázolt történet zenét kívánt. »Parsifal« meg akart elevenedni. Új álomalak kellett hozzá, aki azonban hűs és vér. És az öregedő művész utolsó szerelme föllángolt Gautier Judit oldalán, hogy ez az odaadás ismét zenébe ömölhessen.

De Cosima más volt, mint Minna. Ő hallgatott és némán szenvedett. Ő tudta, mi az az életnél is hatalmasabb szenvedély, amely alkotni akar, még akkor is, ha útjában fájdalom fakad.

Minnán, az első feleségén kívül, mindenki, akinek szenvedést hozott ez a gátfakat nem ismerő nagy művész, mindenki megbocsátott Wagnernek. Wesendonk Ottó tovább is támogatta, Hans von Bülow megtört szívével is tovább vezényelte Wagner operáit és diadalra juttatta. Liszt elfeledte sérelmeit és Cosima panasztalanul hűnyt szemet az utolsó föllángolásnak. Ezek az emberek szenvedésükkel, mintha megközelítették volna Wagner nagyságát, mert megértették, hogy a nagy művésznék sokszor sebeket kell ütnie, hogy megtermékenyíthesse saját lényét. Nemcsak a saját, de mások szenvedése is kellett ahhoz, hogy megszülethessék a mű, amely elmúlhatatlan.

KÉTNAPOS MENYECSKE

Ignác Rózsa:

A trianoni béke idejében történt, mikor ennivaló bőven volt az országban, csak éppen nem jutott mindenkinek. A Nagymező-utcában, Trattner úrnál ötven filléért lehetett valódi zsírral főzött háromfogásos ebédet enni. Csak éppen napi ötven fillér akadt nehezen.

Az én két ifjú szerelmesem is állás nélkül ödögölt, mint ebben az időben annyian. A lány színésznő lett volna, a fiú újságíró. A nagyratörő fiatalember eljutott már odáig, hogy egy napilapnál gyakorolhassa magát. Örökölt egy frakkot és egy nemesi előnevet. Előbbit hiteltelbe átalakította. A hitel még virágzott ekkor, különösen olyanok számára, akinek a nevét már kinyomatták valahol. A füledt közéleti csendben akadtak izgatott lelkek, akik számon tartották a „jövő” embereit. Nyilván a szabó is közéjük tartozott, vagy a fiúnak volt jövőképes megjelenése, nem tudom. Tény, hogy a frakk átalakult. Került töltőtoll is. A fiú elment báli tudósítónak. Szerződtették a frakkja miatt. Kedvelték ebben az időben az előnevet is.

A báli tudósításokat Trattner úrnál szerkesztette a lánnyal. A színésznő csodálatos ruhákat talált ki a soha sem látott elsőbálos kislányoknak és mamáiknak. A fiú lemásolta a megjelentek neveit egy céduláról, amit egyik barátjától vásárolt pengő ötvenért. A bálnak feléje se ment. A lány ábrándozott.

Ird, hogy a grófné fekete muszlin bársonyruhában jelent meg, elő orchideákkal és kilenc sor igazgyönggyel, ugyanígy éppen ilyet szeretnék...

Bálonként tíz pengő költséget kapott szerkesztőjétől a fiú, egyötven volt a névsor, az ebéd kettőjüknek egyhúsz, borralvalóval. Egy bálon hét pengő harmincat lehetett megtakarítani. És ebben az időben néha tíz bál is volt egy hónap alatt.

Igy éldegéltek tavaszig. Ekkor úgy érezték, hogy túrheterlenül szeretik egymást. Elhatározták, hogy megházasodnak.

Legalább addig várjunk, míg szerződéses lesz — mondta a lány.

A fiú fölényesen legyintett:

— Ennek az egész nemzedéknek az a bűne, hogy vár. Ellenkezőleg, törtétni kell. Megházasodom, előadom a szerkesztőségben, hogy nős vagyok. Csak nem nézik el, hogy egy nős ember az én zsenialitásommal alkalmi gyakornokként tengődjék? Előbb szmi-riporter leszek, aztán bűnügyi tudósító. Később vezércikkkel írok. Egyfelől a tehetségem, másfelől a családi állapotom miatt.

— És velem mi lesz?

Gondolod, hogy egy újságíró-feleséget nem szerződtetnek? Te csak figyelj reám!

A lány nem szólt semmit. Szaladgált a barátjához. Egyiktől egy csuprot szerzett a háztartásba, másiktól egy függönydarabot. Készválasz lakást bűreltek, — nem szabad igénytelenül kezdeni — mondta a fiú. Az igény a legjobb ösztönző. Törtétre serkent. Megházasodtak. Nászútra elmentek a moziba. Ekkor a fiúnak volt már nyolcvan pengő havi fizetése és a lány bekerült egy szindarabba, amit akkoriban szorozatosan játszottak. Ő volt az „egy hölgy”, aki a harmadik felvonásban napi két pengőért esténként felsikolt és azt mondja: „Skandalum!”.

Fogadtak egy cseléd-két tizenkét pengőért.

Az is akkor kezdte az életet. Tizenöt éves volt. Még egy rántást sem tudott elkészíteni.

— De én nem tudok főzni, szívem — mondta az egynapos menyecske.

— Ne is tudj, szívem. Nincs szőrnűb, mint egy nő, aki főz. Konyhaszagú lesz a haja.

— Akkor járjunk vendéglőbe továbbra is.

— Ez a kor nem kedveli a bohémeket. Ma a művész úgy él, mint egy nyárspolgár. Házartást vezet és vendégeket fogad!

— De akkor konyhaszagú leszek.
— Egy művésznő nem lehet az. Majd a cseléd...

Kaptak nászajándékba egy kövér libát. A tűz megsütötte, a cselédke se tudta elrontani. Derék, hájas liba volt. Megsült a saját zsirjában. Ez történt házasságuk másnapján, vasárnap délelőtt. Délután Cselédke elkéredzkedett:

— Hová megy? — kérdezte a két-napos menyecske.

— A moziba.

— Van pénzed?

— Á, — mondta a kislány — csak a mozi elé.

— S ott mit csinálsz?

A cselédke arca kigömbölyödött a gyönyörűségtől:

— Nézem, hogy kik mennek moziba... Van, aki így szórakozik. Elengedték.

Ők is elmentek, a lány a színházba, a fiú kávéházba. Este karonfogva siettek haza. Mostanig kicsit szegyeletük magukat a cselédke előtt. Egyetlen közös heverőjükön aludtak, több nem volt. És reggel a közös paplan alatt pirongtak kissé a lány előtt. De ma végre egyedül maradtak!

— Ha nincs a cseléd itthon, akkor nekem kell ágyazni, ugye?

Vetetlen ágyon alszunk, — mondta a fiú — egy művésznő nem szobalány.

— És a vacsora?

A fiú töprengött. Szerette volna azt felelni, hogy egy művésznő nem szakácsnő. De korgott a gyomra.

— Elveim fenntartásával — mondta — egy héten egyszer, nem bánom, készíthetsz vacsorát.

A kövér libának fele a lábában dermedezett.

— Meg kell melegíteni — gondolta a menyecske.

A lány a sütőbe tette volt... Rémülten megállt a gáztűzhely előtt. Vajjon melyik csap nyitja a sütőbetéteket? És ha kinyit, hol, melyik lyukon kell meggyújtani? Rettenő bonyolult egy ilyen gázmasina! Felóra múlva a férj megjelent a konyhaajtóban.

— Mi lesz? Nem kapok vacsorát?

A menyecske sirt:

— Nem tudom meggyújtani.

Borzasztó! — kiáltott a fiú — egy nő, akinek a konyháról fogalma sincs!

— Te mondtad, hogy egy művésznő ne főzzön. Konyhaszagú lenne a hajam.

— A hajad? Tessék! Ezért nem kapok én vacsorát. Szőrnűvek a mai nők. Mit tudsz te, szívem, egyáltalán? Nincs

eszed? Nem tudsz még rájönni arra magadtól, amit nem tanultál? Hát figyelj ide: én most empirikus alapon elkészítem a vacsorát.

A színésznő hüppögött:

— Mi az az empirikus?

Felelet helyett a férj négykézlábra emelkedett:

— Nyisd! — vezényelt.

A nő nyitotta a csapokat. A fiú szagolta a sütőcsövet.

— Mit csinálsz, az Istenért?

— Megtapasztalom, hogy melyik csap nyílására ömlik a gáz.

— Hiszen rá van írva!

— Akkor nyissad a sütő feliratút.

— Nem fordul.

A gáztűzhely rozsdás volt. A csapot harapófogóval elfordították. A gáz ömlött.

— Most már jó, most már nagyon bűdös. Ez az! Gyujts gyufát!

A nő gyújtotta. A gáz a sütőben nem gyúlt meg. Felül ömlött, de azt nem vették észre egyhamar. Csak mikor már szédelegtek mind a ketten. Akkor aztán arra is rájöttek, hogy a libát a tűzhely tetején is meg lehetett volna melegíteni. De már későn jött a felfedezés. A férfi annyit gázt nyelt, hogy felfordult a gyomra. A menyecske kijelentette, hogy inkább elvállik, de ebből a szemtelen libából nem eszik.

Másnap próbán volt. Kapott egy csinos kis szerepet. De nem tudott örülni neki. Bögött egyvégteben.

Mi van veled? — kérdezte az öreg komika.

— Elvállunk, — szipogta és az öreg barátó keblére borult — egy liba miatt. Aki miatt a nő válik, azt mindig libának nevezi...

A komika hallgatta, hallgatta a történetet.

Te, — mondta végül — hát miért nem ettétek meg azt a madárt hidegen?

A menyecske kerekre nyitja a szemé a csodálkozásból. Mert nem jutott eszébe, hogy az is lehet...

SZÍNHÁZI KRÓNIKA

ELMONDJA: PAPP JENŐ

A Nemzeti Színháznak van olyan nemzetközi kötelezettségei, amelyek a kultúr-cseré keretébe tartoznak. Valahol külföldön előadnak egy reprezentatív magyar darabot, mire mi is bemutatjuk az illető nemzet színpadi irodalmánál; valamelyik érdekes és jellegzetes alkotását. Legutóbb Svájjal kerültünk ilyen kölcsönös viszonyba, ahol nagy sikerrel adták elő *Az ember tragédiáját*. A mi Nemzeti Színházunk Arnold Schwengeler svájci kritikus és lapszerkesztő *Hontalan nép* című történelmi színművét választotta ki és mutatta be, Pukánszky Béla költői fordításában és átdolgozásában. Pukánszky, a nagy-

Kiss Ferenc
Nemzeti Színház Hontalan nép

műveltségű esztéta és tudos, meg is rövidítette ezt a hatalmas epikus munkát, hogy minél alkalmasabbá tegye a színpadra és a rendező ki tudja emelni az áradó és hömpölygő anyagból a drámát. Még ebben az összevont formájában, sok túltengő és terjenős részlet maradt a színpadon, noha valamennyi jelenet el-áruhá az író rendkívüli felkészültségét, történelmi tájékozottságát és azt a lelkes meggyőződését, amelyből a mai kis Svájc felfogása és gondolkozása tűnik ki s amely abban foglalható össze, hogy Svájc és népe, illetőleg lakosai soha se számíthattak és nem is számíthatnak a nagyhatalmi rangra, terjeszkedésre, birodalom alapítására, mert ezt a földet és népet a sors és földrajzi fekvés a békés életre, semlegességre, csöndes kultúrára és a „galambtűc” politikára utalták Schwengeler darabja a svájci hivatás élénk dokumentálása és glorifikálása.

Mint az író bemutatja: a svájci ókori törzsek lelkében a Krisztus előtti utolsó század közepén lobban fel először és tragikusan a nagyhatalmi ábránd. Hogy történt ez?

Orgetorix volt akkor a helvétek vezére. Ez a túlfutott becsvágyú férfiú el akarta kerülni azt a végzetet, hogy a hat-hét törzsre rádüljön északról a hatalmas germán birodalom, délről összeroppantással fenyegette őket a latin nagyhatalom. A kettő között, Gallia földjének elhódításával meg akarta alapítani itt a kelták világbirodalmát. Ebben a vállalkozásba belebukott. Ezt a történetet mondja el Arnold Schwengeler a Nemzeti Színházban, kevés drámai cselekménnyel s annál több komor képpel és kemény logikával, igénybe véve a lírai és hazafias patosz remekbeszabott formáit, amelyek azonban nem mindig alkalmasak a közönség felmelegítésére és a fantázia felgyújtására. A svájci hegyvadások, a Jura ormai és a havasok mennydörgő vizesei elnyomják a darabban az igazi emberi dráma hangját. Egy kis nép nagy álmának összeroppantását látjuk s ezt a népi katasztrófát négy elementáris erő birkózása és összecsapása idézi elő, Schwengeler a helvétek vezérében, Orgetorixban testesíti meg azt a nyugtalan szellemet, mely a nagy-

Vándory Margit — Ujlaky L.

Abonyi Géza — Apáti I.

ságra tör és ki akarja vezetni az egyesült törzseket a szuk völgyekből, Gallia napfényes síkságai és tejjel-mézvel folyó kánaánja felé. A szegénységben és szükösen élő népet az ő biztatására Heliko a nemzetközi kalmár bujtogatja, aki egyúttal kemény, mégpedig Julius Caesaré is és Orgetorixé is. Ez a kalmár nemcsak suttogó propagandával csábítja a népet, hogy szedje fel sátorfáját és vándoroljon át a gazdag Gallia-ba, hanem aranyat, selymet, ékszeret, narancsot, bársonyt, illatos edényeket és tündérmeséket csillogtat meg a rongyokban állhatatosan hű hazafiak előtt. Finom falatokat ígér nekik odaát és rozoga sátrak helyett kőházakkal kecsegteti őket. Ezt a lelki rombolást s a régi haza elleni bujtogatást ellensúlyozza, míg tudja, az agy Divikó fejedelem, a nép pátriárkája, aki tudja, hogy Gallia nem az ígérlet hanem csak az ígéretek fölötté, mert hiszen azt már Róma meghódította és Julius Caesar légióival itt áll lesben a hátuk mögött, hogy reájuk vessen magát, míhelyt Bibrakténál átélje a határt. Hiába tiltakozik az öreg bölcs a nagy kaland és álomkergetés ellen, a nép megindul Orgetorix után, mire a római légiók Bibrakténál megrohanják őket és ezerszámra mészárolják le a népet. S a nagylelkűnek mutatkozó Julius Caesar ekkor ajándékképpen újra a helvéteknek adja saját volt hazájukat, a mai Svájcot, azzal, hogy e terméketlen földön legyenek szabadok. A helvétek lehorgasztott fejjel fogadják el Caesar kezéből a nagy alamizsnát, a fegyvertelen függetlenséget.

Világos ebből a népi eposzból, hogy ez így nem dráma és nem színpadi mű. A szétomló színpadi szerkezetet terheli még a dikció, patoszok és a kosztümökkel járó történelmi dörgedelmek ragyogó sokasága. Csak egy jelentős népi akció illusztrálásának és balladá lefolyásának vagyunk szemtanúi. A színészeknek sok műlik atekintetben, hogy a hallgatóság érzelmileg bekapcsolódhassék a neves szó- és dardaharcba. Kiss Ferenc biztosította elsősorban, hogy agz hőse, a nép nesztora, Divikó fejedelem hazaszeretete és tiszta lángolása az ősi földért visszhangot ver a nézőtérben. Hatalmas ellenfele Balázs Samu, Caesar szerepében, aki még csak kísérletezett, hogy eltalálja a határtalan proconsul híres római főlenyét. Divikó másik ellenfelét Abonyi Géza alakította, áttüzesedett és féktelen lélekkel, melyből a gyakorlott színész lendülete szól és nem az átélés ereje. A sötét tonusú hosi ének férgifárdájából emeljük ki vitez Garamszeghy Sándor, Kovácsi Lajos, Soos László, Naszodi Sándor, Pasztor János hagyományos történelmi dráma: játéktílusát, a hőlgyek közül pedig jegyezzük fel Lukács Margit nevét, aki a nép pogány imáját, a verben és vészben eldűnnyögött dalt zord fenséggel énekelte végig, a néma hegy-csúcsokhoz, viharhoz és szellemekhez.

A TORONY TITKA

IRTA: IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ

Egy régi hűsvét volt ez, a szülőfalumban, mikor úrnapi temlommozás után széprojtos kendőbe kötött vállú menyecske sárga vesszőkosa akból nagy, szagos narancsot és pingált tojást osztogattak a sikongó és elábrándult gyermekek között s a kicsik feje fölött legények és leányok lestek egymásra, karjukban és ajkukon a szerelemre hajló kis megreszketéssel, amit a hűsvéti napsugár olvaszt fel először a tél alól...

Megriadt az egész falu arra a kis levélre, amely postán érkezett Lázár Mártonhoz, a Bók Juli jegyes vőlegényéhez.

Hűsvétzombati táncünnepegre készült a falu, egy székér muzsikussal, az utca porán keresztül futkosó süldő lányok vitték a kölcsönbe kért pántlikákat, a tanító úr felügyelete mellett pedig az iskolások készítettek a színes lampiókat, melyek az éjfélutáni mámoros kiáltásoktól rezegni szoktak a kifeszített drótokon.

Lázár Márton is felkészült, csizmáját fényesítette s a ruháit az öreganyja csinósította, tudták, hogy Juli is szép ruhát vesz estére. Akkor érkezett a levél. — Márton a szecskaavágó árjegyzékén kívül még sohasem kapott postai küldeményt — s most elővigyázatosságon bontotta fel. Sámson Imre írta a városból, hogy immár sok év után leszerel a katonaságtól, hazagyön a faluba, tudja, hogy ünnepség lesz táncsal és azon jelen akar lenni. Különösen jelen, mert a Bók Juliról nem mond le, tehát jó, hogy van ez a táncos ünnep, mert amelyikük onnan elevenen ki tud majd menni, úgyszólván csak az maradhat a Julival. „Szeretettel üdvözöllek, Imre” — így szólt a levél vége s Márton bizonyos tisztelettel betűzte végig ezt a saját címére szóló levelet. De amikor felvette a fejét, egyszerűen megértette, miről van szó: ellene szól az egész.

— Híjj!... — rikkantott és futott ki az udvarra, ott kezdett kiabálni, kaszált a levegőben a nagy karjával és vérmesen forgott egymaga körül, mintha keresné, hogy kit üthetne meg most nagyon.

Igy terjedt el a levél híre. Arra azonban senki se gondolt, hogy emiatt ne menjen el a táncba: mert a falunak vérbeli drámai érzéke van. A leányok érzelmesen, sóhajtozva kanyarították magukra a sok szoknyát, mint a rétes illatos, puha leveleit. Találgatták: kést, baltát hoz-e, vagy minden nélkül jön majd Sámson Imre, aki különben a legmarkosabb katona volt a századában. Márton még nem volt katona, de ez meg tavaly egymaga kiemelte a cséplőgépet a beázott földből. Juj, szegény Juli, annak se jó most!... A Juli hosszú, vinnyogós sirt otthon, de aztán mégis nagyon kicsipte magát, mert az igaz eladó lány a halálban se hisz úgy, mint a szépségében.

Az anyjukba és a jegyesükbe kapaszkodva ment estével a sok cifra lány a

táncra. Cincogtak a hegedűk és zörömböit a bőgő, két hordóból már kiütötték a csapat, amikor megjelent Sámson Imre.

Nagy, csontos arcával végignézett a táncolón. Forgás közben is őt figyelte mindenki... Csendet intett a bandának, a középről eltakarodott mindenki s akkor átkiáltott a másik oldalra:

— Hallod-e, Márton! Most intézzük: el, kié a Juli!

Csend támadt, mint éjszakai erdőben. Senki nem akart beléavatkozni, a fiatal vér dolga ez. S a két legény indult egymás felé. Lassan léptek, az Imre szálegyenesen, Márton meg előrehajolva, hosszú, lustán lelógott karokkal. Ahogy összeértek, mint a villám ragadta meg Sámson Imre a másik torát és rázta erősen:

— Kieje a Julis, te!

Mintha a Márton lankadt volna... — Megfujti — mondták rémülten.

De akkor felemelkedett a két lógó kar és leszakította a másik kezét, olyan iszonyú erővel, hogy megreccsentek a csontjai és Imre hátralődött. És aztán megindult felére Lázár Márton, göböröcs nyakkal, szétnyitott ujjakkal és a foga között fujta a levegőt, mint a vadló.

— Jaj, — súgta hátul egy fűgreeszű vénasszony — ez most széttépi, én emlékszem, így nézett akkor is, mikor kiteszajította a cséplőgépet a sárból.

Közeledett a Márton, mint a sárkány, tompa dobbanással rakta a lábát, az emberek szeme köröskörül már mind vért látott.

S akkor előugrott Bók Juli, mint egy színes villámlás a piros, meg vilá-

goskék-mintás ruhájával. Sámson Imre el futott, átkarolta, úgy kiáltotta Mártonnak:

— Ne bánts!

Márton pedig megállt, csodálatosan, mintha lóduló nagy tölgyfa akadna el a pusztai levegőben. Harom percig is nézte úgy a lányt, amint takarja a másikat, a legényt.

— Szereted? — suttozta Márton a lánynak.

A másik nem felelt.

— Kit szeretsz közülünk? — kérdezte újra halkán.

— Nem tudom — szólta a lány a puha szájával és csak reszketett.

Márton arca elváltozott, nehezebben lélegzett. A lány csak átkarolva tartotta Imrét. Márton fordult és tétován elment a sötétbe, messze. Azóta nem igen beszélt a falubeliekkel.

*

Mult az idő, sok év és Márton csak magában élt. Egyedül a vén harangozóval beszélt néha. Vele is csupán azért, mert gyakran járt fel a toronyba. A harangozó tisztelte a módos gazdát, kitért előle. Márton mindennap felkapzkodott, bár már öregedett. Csenedek létrákat, csizmái lassan és egyforma, ritka ütemmel koppantak, mint a torony régi órája. Csak az ott fent lakó denevérek pislantottak rá, később már ezek sem. Addig ment, ahol a falak végződnek s az öblös, vörösréz kádépítvány kezdődik, ennek gerendái között alszanak éjente a denevérek. Itt voltak a harangok. Órák hosszat tartózkodott fenn öreg Márton, nem egyszer fél napig. A harangozó megszokta, el is felledkezett róla. Mit csinált ott a magányos öregember? Senki se tudta. Hallgatta az óra ütését és meghallgatta a harangozásokat is. Kibirta a borzalmas erejű érczenét, mert kicsit elsiketült már.

A templom átesett egy renováláson. Lázár Márton egészen elvénült, de még mindig mászta nap mint nap a toronyot, hogy megtapogassa és figyelhesse a harangokat.

— Bolond, — mondták rá a faluban — tiszta bolond.

Mikor meghalt, végrendeletében egész vagyonát a harangokra hagyta, hogy az egyház újat vehessen majd, ha ezek elválnak.

*

Es csak most, legújában, mikor az elhalt vén harangozó helyett is egy fiatal szemfülest fogadtak: ez talált fenn a harangoknál, az egyik gerendába rejtett bádogtokot és benne papírtekercset. Nagy, himbálódzó betűkkel, amelynek a Lázár Márton karjai voltak, amíg élt, állt rajta az írás: „Mig éltem, agyon akartam csapni örökök Sámson Imrét, aki megromtotta az életem boldogságát. Ide jártam fel azért, hogy a harang erős szava elfogjon tőle. A harangok siketítettek meg, de azok siketítették meg énbennem a bűnös gondolatot is. Így volt az Úr híve Lázár Márton”.

ÉRKEZÉS

A vonat megállt.
Valaki kiált;
Hej, Jóska, Jóska!
Szomorú, ócska
Ökrösszekéren,
Nyüften, fehéren
Apám álldogál
S nem is kiabál.

En hallom csak úgy.
Öreg nyárfa zúg
S lehajol reám,
Mint majd az Anyám.
Meg is cirógat
S puha csókot ad...

A messzi torony,
Fehéren oson,
A kósza hírral;
Hiába vitt el,
Roszszorc s a vágy,
Szívem vissza vágy
A régi rétre
S utamnak vége
Majdan itt legény,
Hol a vén hegyen
A szekér megállt
S felzengőn kiált
Bennem a fakult,
Szépemiékü Mult...

Borsi Dárdás József

A tízgyermekes pesti Bárdos-család

Bárdos Lajos nevet Európaszerte ismerik. Az új magyar egyházi zene nagy utörője nemcsak arról híres, hogy a *Zene-művészeti Főiskola* tanára és a *Mátyás templom* karnagya, hanem arról is nevezetes ez a kiváló művész, hogy tíz gyermek azzá a nagygyermek Budapestre ma már fogalom. Ha olykor-olykor megjelenik a fényképük valamelyik hetilapban, az emberek mohó érdeklődéssel vetik rá magukat. „Te ismered a Bárdos-gyerekeket? Meséld róluk!”

Bárdos Lajosék Budán laknak, egy nagy sárga bérház első emeletén. Már az előszobában meglepő látvány fogad. *Kétféle fogas lóg a falon, az egyik a felnőtteké, a másik a gyermekeké.* És az alacsony kis gyerekfogason egymás mellett szép rendben tíz kis kabát, felette tíz kis kalap. A legnagyobb már nem is olyan nagyon kicsi, mert *Klárka, a legidősebb Bárdos-gyerek tizenhatéves.* Beáta, a legkisebb viszont csak kilenc hónapos.

Bárdos Lajosné mosolygósan jön ki elem a szobából. Aki nem látja őt mindennap és nem szokta meg, hogy olyan, mint amilyen, annak a szemé-szája eláll meglepetésében. *A tíz gyermek édesanyja szép, szőke fiatalasszony.* Mindig kedves és mindig jókedvű. Sohase panaszkodik.

De menjünk csak beljebb a lakásba. A gyerekek egyenként szállingóznak be a szobába. Névszerint: *Klári, Pali, Juci, Tamás, Éva, Mária, András, Dénes, Imre és Beáta, a legkisebb, ő persze édesanyja karján.* A gyerekek *emeletes ágyban* alszanak, akárcsak a hálóköcsiben vagy az óceánjáró tengerszögű kajútjében. Bárdos Lajos büszkén meséli, hogy a gyerekek a matröz ügyességével kúsznak fel a felső ágyakba. Persze külön szobában alszanak a fiúk és külön a lányok. Mert Bárdoséknál rend van: *a tíz gyerek közül őt a fiú és őt a leány.*

Miközben a Bárdos-szülőkkel beszélgetünk, a gyerekek elszédnek a szobákban, játszanak, tanulnak, folytatják megszokott kis életüket. Csak a kis Beáta marad édesanyja karján. Pszichológusok és pedagógusok vitáznak és tanácskoznak a gyerekeknélves nagy kérdéséről. *De mit mond a tízgyermekes édesanyja, aki nemcsak az elméletet olvasta, hanem az életnek ezt az oldalát a maga tökéletes realitásában is ismeri?*

Bárdosné azt mondja:
— *Tíz gyereket sokkal könnyebben nevelünk, mint egyet. Nincs annyi probléma,*

mint az egykenél, mert a gyerekek egymást nevelik. Nagyszerű hatással vannak egymásra. *A közösség ereje már korán lecsiszolja róluk az önzést vagy az esetleges antiszociális megnyilatkozást.* Az egyik kislányom szeret „színésznősködni”. Kényeskedik, majomkodik. A többiek némán összenéznek és egyesült erővel elverik. Bezzeg többé nem mer affektálni a kislány.

— *Sokat veszekednek a gyerekek?*

— *Meglepoen ritka közöttük a nézeteltérés, éppen azért, mert egymást jéken tartják.* A tüzbe mennének egymásért. *Pali, aki tizenöt éves, kedvence mindegyiknek, bölcs és megfontolt gyerek, felné-nek rá.*

— *És Beáta, a legkisebb?*

— *Hát persze, a legkisebbet mindig agyondédelgetik. A legkisebbnek van nálunk mindig a legjobb dolga. Memül több a gyerek, annál többen szeretik. Még egyiket se kényeztettek úgy a nagyobb gyerekek, mint Beátát.*

— *Miket játszanak a gyerekek? Sok a játékszerük?*

Bárdosné nevet:

— *A játékhöz nem játékszer kell, hanem fantázia.* Például az egyik nap kiadták egymásnak a jelszót, hogy tilos a padlóra lépni, árvíz van és a vízben krodilusok úsznak. Felköltöztek a legmagasabb szekrény tetejére és onnan kétméteres magasságból megindult a nagy körforgalom. A szekrény tetejéről az emeletes ágyra, onnan egy vasalódeszkan keresztül egy másik szekrényre és onnan ismét a másik emeletes ágyra. Végül az ajtószárny tetejébe kapaszkodtak, a kilincse kapaszzkodtak, a kilincse álltak és úgy lendültek át a kiinduló szekrény tetejére. Ugye, jó játék?

— *Barátkoznak-e a gyerekek testvéreiken kívül más gyerekekkel is?*

— *Barátkoznak, de nem vágyódnak társaságba, mert itthon a játékok kifogyhatatlan kombinációja várja őket.* Éppen tegnap mondta nekem a tizenkétéves Tamás: *„Édesanyám, de rossz lehet az egykenél, vajjon mit csinál az egész nap?”* Megszokott esti kép nálunk, amint Mária a harmadik elemista fölolvassa a kicsiknek, akik áhítattal hallgatják. *Mária maga is csöppiség még, éppen csak olvasni tud, de mivel négy kicsi testvére van, ő is nagylány már.*

— *Mi lesz ezekből a remek, tehetséges gyerekekből?*

A fiúk már tervezgetik, hogy az egyik téglagyáros lesz, a másik építész, a harmadik lakásberendező, a negyedik yasbetonmérnök. Ezt azért határozták el, hogy majd együttesen építsék fel újra az összebombázott Európát.

— *Szép érv. De hogy visszatérjünk a nevelésre, amikor rosszak, megbűntetik őket?*

— *Nincs erre szükség. Amit megértene, azt úgyis megcsinálja. Mi mindig megmagyarázzuk, mit miért kell tenniük. Az értelmetlen parancsot egy gyermek se teljesíti. A gyerek csak akkor nem fogad szót, ha nem tudja, mit miért tesz.*

Megint körülünzünk a gyerekszobákban. Az iskolások hosszú, nagy asztal mellett ülnek, tanulnak, olvasnak. Mind-egyiknek megvan a maga külön fiókja, azon nevének kezdőbetűje. *Bárdoséknál az a legfeltűnőbb, hogy nincs idegesítő gyereklárma.* Mielőtt idejöttem hozzájuk, fiatal, egygyermekes házaspárnál voltam.

A gyerek komisz volt, elkényeztetett, folyton bögött, nyafogott és ráncigálta az anyját. Mi ez a furcsa meglepetés, hogy ahol egy gyerek van, ott még a falak is bömbölnek és itt alig hallom a tíz gyerek szavát? A titok nyitja az, hogy a gyerekek egy percig sem unatkoznak, úgy elfoglalja őket a játék, a tanulás, meg az örökös gyerekszúr, amelyben élnek, hogy nem érnek rá lármázni. A nyáron meglátogattam Bárdosékát a Balaton partján. Azt hittem, a szemem káprázik: *a villa kertjében tizenkilenc gyerek hancurozott.* A járókelők azt hitték, ovoda van itt. Kiderült, hogy valamennyi Bárdos-unokatestvér itt nyaral. A mi tíz kis barátunkon kívül Bárdos Lajos testvéröccsének *Deák-Bárdos György* karnagynak *három gyereke* és Bárdos testvérhugának, *Kisdi Pálnénak hat gyereke.* Nemrégiben ünnepezték Bárdos Lajos szüleinek az aranylakodalmát: tizenkilenc unoka csókolta meg a boldog nagyszülők kezét.

Mielőtt elbúcsúzom Bárdoséktól, a tizenhárom éves *Judit* fölolvassa a kisebbeknek az újságból, hogy ötezer év múlva kihül a föld, újabb jégkorszak köszönt be és mindenki nagyon fázik. A hároméves *Imre*, aki mindenben résztvesz, megdöbben hallgatja. Aztán édesanyjához szalad, ahhoz, aki számára a földi hatalom megtestesítője. Csipőre tett kézzel, szemre-hányó hangon kérdezi:

— *Édesanyja... és te ezt tűröd?* 7

LOCSOLKODÁS

Zsuzsánna a kisablaknál ül. Lesi a locsolkodókat, akik a dülön nagy összeülkezve nótáznak. És arra gondol, hogy eljön-e ma hozzá az a bizonyos Kisantal János nevű fiatal legény, aki azt súgta a fülébe: úgy szerettek, kis Zsuzsikám, hogy húsvétkor gyűrűt is hozok az újjadra

Ha eljön, akkor nagy lesz a boldogság. De ha elmarad, akkor keserves sírás lesz a következő, hosszú, álmatlan éjjelen. Mert az annak lesz a jelzése, hogy hazúgság volt a fülbesúgás. És más lányt szeret Kisantal János.

Zsuzsika nézi az aranypiros húsvéti reggelt, a bársonyözöld búzarengeteget, a nefelejcsekéket eget, ahonnan kacagva locsolja aranytőzójéből a nap a világot. Figyeli a legényeket, akiknek a mellén a kabátgallértól az alsószegig kék, rózsaszín, fehér virágok pompáznak. Hallgatja a vig nótaszót, mely elszáll a mezők fölött a másik dülönig is. És lesi, nem látja-e meg az ünneplőruhás fiatalok közt azt az egyet, akit igaz, belső szerelemmel szeret. De nem látja sehol Kisantal Jánost. Egy kocsi lát csupán a fiatalokon kívül nagymessze, akit egy asszonyféle hajt végig ájtatosan a dülön.

Zsuzsánna az asztalhoz lép, ahol nagy, rózsás tányérban gyengepiros, szalonnásszerű sonkaszalagok bandáznak sárgabélű féltójások közt. Megigazítja a villát, a kést. Arrébb teszi a borosüveget és a négylevelű löherével ékesített aranyösszajú poharat, amiből Kisantal János fog inni a lakmározás után. Közben bepillant a tükörbe, amelyik ferdén áll a kanapé fölött. Megigazítja a selyemszalagját. Lesimítja kendővel az arcát. S egyszerre úgy érzi, sírni kell, bömbölni kell, de keservesen, nagy fennszóval. Mert Kisantal János még mindig nem jön.

A falon nagykomolyan tizet üt a körtésóra. Zsuzsánna most arra gondol, hogy azon a bizonyos bálon, amikor a legény a gyűrűről hangoztatta a szólását, ő volt az összes lányok közt a legboldogabb. Érezte, a sugdosás a szívből jön. Kisantal János valóban szereti igaz szerelemmel őt. Ez lángolt a szeméből. Ez parazsolt a hangjában. És most mégsem jön. Pedig ez az idő a legtakarosabb azoknak a locsolkodóknak, akik nem csupán azért máskálnak, hogy pár csepp szagosvizet lötyögtessenek a lányok hajára, hanem azért kopogtatnak be a kiválasztott ajtaján, hogy bebizonyítsák gyűrűvel is, milyen komoly bennük a szerelmi érzelem.

Mert a gyerekek, süldölegények, szomszédifiatalok már kora reggel, barometetés, kitisztálkodás után sorra szedik a tanyákat bandákban. Tarisznyaszámra gyűjtik a festett tojásokat, borsos kalácsdarabokat. Itt is voltak, már vagy húszan. De a komoly, bajszos legények, akik nem literes üvegekkel, hanem valóságos patikai parfümmel locsolkodnak s akiknek van már kiválasztott szeretőjük, azok tíz órákor kopognak be a kedves ház ajtaján. Különösen pontosan illik jelentkezni a húsvéti jeles napon annak a fiatalnak, aki az örömlocsolkodás után aranygyűrűt is akar elhúzni a lajbizsebből.

Dehát, úgy látszik, hiába van itt ma minden. Hiába főtt az illatos sonka, hiába mosolyog az üvegben a bor, hiába bámul várakozóan az ajtóra a sok kalács, Kisantal János nem jön.

A legények már messze haladtak az úton. De akit ő les, nincs köztük. Nyilván egy másik tanyában eszi már kétfőfára a sonkát. S talán egy másik hiszékeny lánynak sugdossa a forró szájjal, hogy csudára szerettek, csárdás kisangyalom.

A torokfojtogató várakozásban a lenyelt, ezerszer legyömszölt sirások idején keservesen halad előre az óra mutatója. És a főlocsolkodó, az ezerszer megálmódott, száz ölelésre várt legény nem jön. Lassan féltizenegy lesz. Majd tizenegy is elkövetkezik az idők során. És Kisantal János még mindig nem mutatkozik a dülön sehol. Pedig ilyenkor ellát a kíváncsi szem egész a határ lábáig. Hirtelen ugatni kezdenek kint a kuttyák. Zsuzsánna egyszerre megmereg az örömtől. Jön, akit annyira vár és akit annyira szeret. Most lépések közelednek. Aztán huncut kopogás hallatszik. Itt az igaz szerető. Zsuzsánna behűnyja a szemét. Úgy suttogja, félig alétlan, hogy szabad. Aztán hátrátántorodik. Úgy érzi, egyszerre rászakadt a tető perendástól, nádastól. Mert nem Kisantal János áll előtte, hanem egy fekete ruhás öregasszony, aki nyilván a tanyai kistemplomból jön. S ijedt hangon köszön:

— Jó napot, adjon Isten!

Zsuzsánna nézi az ismeretlen asszonyt, aki fekete ruhában, fekete kendőben áll az ajtóban. Rá akar kiáltani, hogy kit keres, mit akar itt ilyenkor, mit koncorog a főlocsolkodások idején egy lányos tanyában, amikor minden pillanatban jöhet az a legény, akit még a szülők is egyedül hagyják gyermeküket. De megszólalni sincs ideje. Az öregasszony már kérdezi:

— Te vagy Nyíri Zsuzsánna, kislányom?

— Én — szalad ki bosszúsan a lány száján a felelet.

— Akkor jó helyen járok. Hát te tudod-e, hogy én ki vagyok?

Hitte volna!

Az egésznap szenny, korom, kozmetikum maradéka van rajta!.. Csak tiszta arcra szabad újra rúzsozni és púderezni!

ZSIROS BÖRNEK

SZÁRAZ BÖRNEK

Exotic

ARCTISZTIÁS

— Nem. Nem is vagyok rá kíváncsi.

— Pedig kíváncsi lehetnél, mert én a Kisantal János édesanyja vagyok — simogatja szoknyáját elgondolkozva az öregasszony és fejtől lábáig vizsgálja a lányt.

Zsuzsánna egyszerre forróvizet és jeget érez a bőrén. A gondolatai úgy ugrálnak, mint a tűzből a szikrák. Nem jött el a gyűrűvel Kisantal János. Az anyja érkezett meg helyette. Ez pedig valami rendkívülit jelent. Ez azt jelenti, hogy a legény megmondta otthon, hogy kit szeret. Az anyja pedig ellenzi a házasságukat. És most azért jött, hogy szívenszúrja a fia igaz szeretőjét a szavával és megmondja neki, hogy keressen magának másik párt. Ha pedig ez így van, akkor vége mindennek.

Zsuzsánna a kanapéra hanyatlik. A sonkák, a tojások a szemébe hahotáznak. A szoba elkormosodik előtte. S a földre néz üres tekintettel, mintha halomra dőlt volna a bordái alatt minden.

— A fiamat tegnapelőtt, térdén rügta a ló. Nem tud járn. Reggel óta csikorgatja a fogát, hogy nem tud eljönni, meglocsolni. Mert a csizma nem megy fel a lábára. Pedig már a locsolót is megvette, — mondja a szólásokat csendes ájtatossággal az öregasszony és odamegy Zsuzsánnaéhoz. Megfogja a kezét. — Ezért eljöttem, hogy felkerjelek, gyere ki, Zsuzsika, ide a tanyák elé. Hogy locsoljon meg már az a bolond gyerek kint, ha bejönni nem tud.

Zsuzsánna lihegve hallgatja az öregasszonyt. Mit beszél? Kisantal János nem tud járn? Beteg? De hiszen akkor nincs baj, sóhajt egy akkorrát, hogy a könny is kiugrik a szeméből. — Hol van János? — kérdezi sebesen az öregasszonytól. — Kint fekszik a kocsiudékban. Ketten tettük fel. Alig bírtuk. De nagyon erőltette, hogy hozzuk el.

Zsuzsánna kinéz az ajtón. Látja, kocsit áll a kazal mellett, a bejárónál. És a kocsiudékban hátnapártnán, lópokrócon Kisantal.

— Kijöss-e, kislányom? — hallatszik újra az öregasszony félős hangja.

— Hogyne mennék, édesanyám — öleli át Zsuzsánna boldogan az öregasszonyt. Aztán kendőt kap elő. Kosárért ugrik. Sonkát, tojást, kalácsot rak össze. Bort vesz a hóna alá. Előszedi a titokban előkészített virágjait is, amiket egy hét óta dugdosott.

— Kiviszem neki, akire vártam — indul az öregasszony után boldogságos örömmel. Mert érzi bizonyosan, hogy amikor visszafelé jön attól a legénytől, akkor már aranygyűrű fog eszilogni az ujján.

A dülön meg egyre hangzik a nótaszó. A nap még mindig locsolja aranymézével a föld haját. S a tanyák ablakszemében húsvét boldogsága ragyog.

GYOMAY GYÖRGY

KLÁRIKA „ATTAKIROZ”

A kislány leszokott az emeletről és sikerült észrevétlenül átjutnia a hallon. Anyu nevenapja volt, tele volt a ház vendéggel. A szalón üvegajtáján óvatosan elhúzta a függönyt és belesett. Feltétlenül látni akarta azt a híres Gergely Pistát.

A tááló felől feltűnt Mici. Nem büjt el előle, Mici derék no, nem árulkodós, mint a kisasszony.

— Mici, melyik a Gergely Pista? — kérdezte.

— Itt ül az első asztalnál. — himbálta meg a tenyerén a tálcát a szobalány. — Neki viszem a feketét.

Ujra a függöny nyílásába dugta a fejét. Mici egy barnabőrű villogógó fiatalember elé tette a feketét.

— Hát ez lenne, — mondta magában a kislány és elhatározta, hogy beszél vele. Szerencsére apu is, anyu is a másik szobában volt s így közvetlen veszély nem fenyegetett. És azt is elhatározta, hogy Gergelynek fogja szólítani. Anyu is a vezetéknevükön szólítja a férfiakat.

Négyen ültek az asztalnál. Gergely Pista, Márta, Lili és egy katonna. Lili már kétszer elvált, Mártának azonban még egyszer se sikerült férjhezmenni.

— Szervusz, Klári!

— Ne kiabálj, kérék, — szólt rá Lili-re a kislány és Gergely Pista mögé telepedett, a divánra. Felszedte lábait, behúzta nyakát és meglapult a fiatalember mögött. — Maga ne forgo-lásszon, Gergely, mert meglát anyu. — figyelmeztette a fiatal-embert.

— És az baj lenne?

— Baj, mert megtiltotta, hogy lejöjjenek. Ugyáltszék, nincs valami jó véleménye a társaságról.

Nevettek, Klári pedig felszólította a katonát, hogy szóra-koztassa a hölgyeket, mert neki beszélőnivalója van Gergellyel.

— Parancsoljon velem, kisasszony. Ha szabad kérdeznem, honnan ismer engem?

— Annak nem fog örülni. Hirbó!

— Ó, csak nincs rossz hírem? — mosolygott a fiatalember.

— Hát... mikor magáról beszélnek, rögtön kiküldenek a szobából.

— Ez bizony lesújtó. De remélem, a kisasszony nem hisz a pletykáknak?

Klári a kifejezéseken gondolkodott. Anyu azt szokta mon-dani: rokonszenves ez a Dániel Feri vagy ez a Ságody Laci.

— Rokonszenves maga nekem, kedves Gergely.

— Boldoggá tesz, kisasszony.

— Ezért elhatároztam, hogy meg fogom magát menteni. Rábészélem, hogy szakítson jelenlegi életével. Mert ha most meghalna, egész biztos, a pokolba jutna.

— Hü, az bizony kellemetlen lenne. — merengett el Ger-gely Pista.

— Azt hiszem, arra fogom rábeszélni, hogy nősüljön meg.

— Ki nősüljön meg? — hegyezte a fülét Márta.

— Nem érdekel téged, — felelte gyorsan a kislány, aztán közelebb hajolt Gergely Pistához. — Mártát ne vegye el, mert hegyes a nyelve. Pedig szeretné a nyakába varrni magát.

Anyu is mondta, hogy csak tudna már valakit fogni ez a szegény Márta! De Lilit se vegye el, mert elkölti a pénzét és neki is olyan híre van, mint magának.

Gergely Pista szeretné volna a térdére ültetni a kislányt és beleszagolni bodros hajába, valahol a kék szalag tájkán; körül-belül ilyesmire vágyott.

— A kisasszony tulajdonképpen mit ért rossz hír alatt? — firtatta komolyan a fiatalember.

— Hát... udvarol a nőknek... azt mondja nekik, hogy elveszi őket feleségül, de nem veszi... azok meg sírnak... Ezért kell megnősülnie!

Anyu majdnem felfedezte Klárit, mert bejött körülnézni, de Gergely Pista még idejében elébe feszítette a hátát. A veszély elmúltával Klári megérintette a fiatalember könyökét.

— Felkísérhet a szobáig. Itt már nincs semmi érdekes.

Odafenn megkérdezte a fiatalember:

— Kit ajánl feleségnek?

— Majd gondolkozom rajta. Mit csinál holnap délelőtt?

— A délelőttöket eltöröltem, kisasszony. Tizenkettőkor kelek.

— Hogy megy akkor templomba? Holnap vasárnap van.

— Délután.

— Az nem úgy van. Misére is kell menni. Eppen ideje, hogy neki-lássak a megmentésé-nek. Igérje meg, hogy elmegy. Vagy még jobb lesz, ha magáért meg-nyek. Tizenegyre várom a kapuja előtt.

Gergely Pista sokáig érezte, hogy valami kü-lön fény sugárzik körül-lötte, amelynek kékes csillanásait a kislány szemében látta, de a har-madik barack után már csak Rác Nadia mű-vészno szökecsége zson-

gott benne és az édes igéret, hogy holnap együtt ebédelnek.

Másnap tizenegykor Klári felhívta Gergely Pista lakását.

— A nagyságos úr még alszik — felelte az inas.

— Azonnal keletse fel! Templomba megyünk.

Gergely Pista nagynehezen megértette, hogy azért tartja elébe az inasa a telefonkagylót, hogy a füléhez tegye.

— Megvan magárol a véleményem, mondhatom — hallotta Klári hangját. — Ha nem csengetem fel, elalussza az utolsó misét is. Siessen felöltözni. Nem illik megvárakoztatni egy hölgyet.

Pista egy-kettőre megborotválkozott, felöltözött. Lehetet-len megvárakoztatni egy hölgyet! Félegykor várja a művészno, addig pedig elszórakozik a „hölggyel”.

— Hódolattal köszöntöm, kisasszony — üdvözölte gavallé-rosan Klárit Pista, virággal a gomblyukában.

— Jó napot, Gergely. Nem szídom meg, de siessünk. Öt percünk van még csak. Hogy tetszik a kalapom?

Nem volt még kalap a világon, amely úgy tetszett volna Gergely Pistának, mint Klári kalapja. Olyan nagy karimája volt, hogy egészen oldalt kellett hajtania a fejét, ha fel akart nézni és gyönyörű kék szalag lógott le róla.

Gergely Pista cukrászdát, krémsajt ajánlott a templom helyett, hogy nézhesse a nagyszerű kalapot, az ifjú hölgggyel együtt, de Klári kitarított a mise mellett.

Mise után sétálni kívánt Klári, a Dunaparton. A fiatal-ember titokban az órájára pillantott. Negyedegy volt.

— Rendelkezzék velem, kisasszony. Sétálhatunk, de kész-séggel haza is kísérhetem.

Hús ibolyaillat áradt a vízből, a levegőből és úgy ömlött, sugárzott a nap, hogy szinte érezték a sodrását.

— Ugy-e, abban maradtunk, hogy megmentem magát, kedves Gergely. Anyunak is mondtam, de azt mondta anyu, hogy az lehetetlen. Maga már nem tud rendes ember lenni.

— Határozottan nagyrebecsült anyu.

— Azért mondta csak, mert nem kérte meg Mártát. És azt is mondta, persze, Márta miatt, hogy nincs magában csalá-di érzés és templomba se tudom elvinni és nem fog velem sétálni a Dunaparton, mert magát nem érdeklik a kislányok, hanem csak a színésznők. Meg fogom neki mondani, hogy téve-dtem. Mert templomba is eljött velem és sétál is velem, pedig megtehetné volna, hogy mise után egyszerűen beleset egy taxiba. Mert engem még lehet... a társadalmi helyzetemnél fogva.

— Hogy mondta?... Minél fogva?...

— A társadalmi helyzetemnél fogva... Nem jól mondtam?

— Nagyszerűen!... Kitűnően!

— Biztosra veszem, hogy jóbarátok leszünk — folytatta Klári. — És abban is biztos vagyok, hogy meg tudom menteni a társadalomnak.

Ekkor már fél egy volt. Pistában furcsa melegség hullám-zott, a homlokát simogatta és a szemét, Klári pedig azon gon-dolkodott, hogyan használhatná még egyszer azt a szót, hogy társadalmi.

— Megment, Klárika, feltétlenül — hunyorgott a napba a fiatalember. — Tudja, hol kellene most lennem?

— Hogy egy színésznő várja ebédre, azt azért ne akarja elhítenni velem. A férfiak társadalmát nem lehet olyan könnyen megmenteni.

— Klárika! Akar velem ebédelni?

— A Szigeten, jó? De ezt a családommal is meg kell be-szélnem.

És Rác Nadia művészno hiába várta lovagját. Gergely Pista egy egészen ifjú hölgy és családja társaságában ebédelt a Szigeten.

Ilyen csodák is történtek egy békebeli tavaszi napon.

Egy nap még novemberben! Szapora egértépekkel átfutott a Lánchidon Zuhogott az őszi eső, az a vígasztalan, hideg lucsok, amely nem volt szürke és egyhangú, mint a regényekben, hanem áttetsző volt, mint a női esőkabátok, hangos és gorbomb. Mihály behúzta nyeszletti nyakát s loholt a hidon, aztán az alagút előtti megtorpant. Rendszerint siklón kapaszkodott fel a Várba, hóna alatti az aktatáskával, most az egyszer azonban autobuszra szállt. Nem ment be a kocsi, ahol ázotti börberrizsg volt s a férfiak arcán elutasító fölöny, hanem megállt a feljárón egy rendőr és egy zöldmüderos minisztériumi ailtiszt között.

Mihály lerázta a vizet kalapjáról, ezután megkapaszkodott a fényes főmüdrübe s kifelé kényiell, az eső möge rejtőzött házakra s a fölöttük kitaruló lompos, füstös égere, amely laposan feküdt Budapest fölött. Még sohasem látta ezt a képet, szállóvárosa kormos látképet, amely tünyn s megadóan ázott az őszi özőnvízben. A látvány ebben a szomorú déli órában is elragadta s megfedekezett a szükszavú iktatóhivatali tisztviselőről is, aki-nél jelentkeznie kell s aki minden alkalommal bizalmatlanul szemléli pápaszeme fölött, olyan arckifejezéssel, mintha bűncselekménnyel vádolná, a rábizott iratok hűtlen gondozásával. Mihály halálosan útálta ezt az embert, aki úgy beszélt az aktákról, valami fondorlatos hivatalnoki nyelven, mint az élőlényekről s megismogatta őket.

Most minderről megfedekezett, ahogy a kocsi egyre magassabbra ragadta az úton s elcsuhant vele a Bátya szürke ormai alatt, begöröült a térre s egy ravasz, rövid kis utcában megállt. Balról hatalmas épület zárta le a kilátást, jobbra azonban tágas karéjban Budapest fektült, a Duna széles ivere támaszkodva, amelyen a hidak nyúltak át karcsún és biztonságosan. De Mihály figyelmét nem ez a látvány kapta meg, hanem a ház, amely a Vár külső szögletén állt, mintegy a meredek fölé hajolva, akár az eszelősök és az öngyilkosjelöltek Sárga, földszintes ház volt, csúfos eszerpítéssel s oly szívélyes homlokokkal, mint egy jószág vénemberé. Kapuja köríves kis barlangból nyitott s ablakait vasraes örzítte, akatta azonban zöld zsulugáter hunyorgott biztatóan. A meredek kertből egy fekete tuja nyúltott fel a külső homlokig, mint valami mozdulatlan silbak szuronya.

Szíve megdobbant.

Mióta megházasodott, kinn lakott a Nyugati pályaudvar mögött egy iszonyúan nagy és lehangoló bérházban.

— Ez igen, — mondta magában elismeréssel, amelybe egy csepp hódolat vegyült s kihajolva a veszteglő kocsiból, igyekezett kiböngészni a táblát, amelyet valaki az ajtó mellé függesztett rozsdás, verébféjú szögekkel. A táblán ezt olvasta:

— Eladó.

— Pompás, — gondolta és zsebében összedörzsölte vékony, sárga ujait, mintha egyenest az ő számára írták volna ki a szükszavú közlést, hogy a barátságos kis úrház eladó s úgy elgondolkodott, hogy két megállóval később szállt le a kocsiról. A hivatalban gyorsan végzett s búcsúzáskor megveregette a pápaszemes vállát. Vissza sem tért munkahelyére, hanem beült egy kicsiny és elhagyott vendéglőbe, ahol kevés vörösborot ivott s szüntelenül a sárga házra gondolt. Gyalog ment le a Várból s tisztos távolból megegyeszer szemügyre vette az úrházat.

Felfedezéséről nem szólt, még január végén sem, amikor arról értesítették, hogy elhalt nagybátyja után pénzt örökölt. Az összeg nem volt nagy, de — számítása szerint — éppen elegendő arra, hogy megvásárolja az úrházat, amely időközben tökéletesen rabul ejtette őt. Gondolatban mindent elrendezte, mint azok az emberek, akik gyakorlati érzék nélkül születettek s e boldog felelőtlenységben, álmaikba burkolva járnak a földön. Az asszonyok mindenestire vásárolt egy télikabátot puha mókusszőrrel bélelve s a fiának egy kerékpárt. A pénz zsebében őrizte féltékenyen s gondosan. gumiszalaggal átkötött tárcában, amelynek borét kifényesítette a verejték. Hivatalában buzgó dolgozott tovább, de magatartása megváltozott.

Korán kitavasodott.

Mihály csak erre várt. Féltség és jelentéktelen személyében némi szinpadiasság szorult s álmaj közben úgy tervezte a dolgot, mintha szinpadon rendezne egy hatásos képet. Arra várt, hogy kisüssön a nap s fénybe borítsa a tájat, ahol megjelenik majd, karján az asszonnyal s clöttük a fiúval. A házhoz vezetni őket, így tervezte, mellékes és fölényes módon, mintha véletlenül járna erre s belebotlana az eladó úrházba. Mert észbe se jutott, hogy a házat, a gyönyörű, sárga úrházat időközben eladhatták. Ez a lehetőség sohasem fordult meg a fejében.

Nagyheten már biztosra vette, hogy az idő elérkezett. A tél elmúlt, az úpesti telkeken barnán és izzadtan domborodott a föld, a nap változatosan hévvel süttött estétől reggelig s a szélnek enyhe füstszaga volt. Ez felzaklatta. Húsvét reggelén korán ébredt rövid és izgatott álmából, az ablakhoz rohant s dobogó szívvel kémlelte az eget, amely a Duna fölött kék selyembe öltözött. Az a vékony, vizes kis napsütés, amely lecsurgott az ablakáig, mérhetetlenül felelkesítette. Visszafordult a homályos oduba, ahol az asszony még aludt, csak a kisfiú motoszkált egy kopott vászonkutyával.

— Felkelni, felkelni, — rikkantott vidáman és barsányan — nagy nap van.

Az asszony csodálkozva felült s engedelmesen megkereste a papucsát, hogy elkészítse a reggelit. Mihály cikázott a lakásban, mint egy elektromos töltésű játékszer, amely elromlott s nem lehet megállítani többé. Unneplőbe öltözött s úgy intézkedett, hogy a fiúra fehér harisnyát adjanak. Az asszony is felgerjedt titkos mosolyától s a szemében villogó fénytől. Haját sütögette, szürkülő, száraz haját s egy óvatlan pillanatban valami régi pirosítóval kissé kifente az ajkát. Csinos asszony volt, csak elfonnyadt ebben a környezetben.

Ebéd után meültak a titokzatos útra s amikor a Várba értek, Mihály nem bírta tovább. Botjával hadonászva annyit közzölt velük, hogy házat mennek nézni, egy csodálatos, lakályos és elragadó kis úrházat, amelyet már rég kiszemelt magának. Közben egy büszke mozdulattal megtapintotta a pénzt, amely belső zsebében lapult. Az asszony szóhoz se jutott meglepetésében, csak botorkált Mihály után, aki sebesen vonszolta családját a házig.

— Ez az.

Csak az zavarta kissé, hogy a cédulát már nem látta. S a ház is másként festett kissé, mint amikor látta az autobuszról, esőben, ősszel. Kivirult és meghízott valahogy, rücskös vakolata kisimult, mintha kezelték volna s vaszosarai az ablakokon, fényesen és feketén ragyogtak. Nem is ház volt ez, hanem egy büszke és meghitt kis palota. Amikor a kapuhoz értek, éppen kinyitott és egy férfi lépett ki sötétszürke, bő tavasz kabátban. Borotvált, szigorú arcél tekintett alá Mihályra a lépcsőről, olyan arc, mint egy papé, vagy egy színészé. Galambszínű kistyű borította kezét, amellyel megforgatta a zárban s csöppnyi alumíniumkulcsot s megigazitotta kalapját.

— Bocsanát, már nem eladó a ház?

— Ez? — kérdezte a másik, aztán jóindulatú, megbocsátó mosollyal a kapu fölött lapuló címerre mutatott, mintha bizonyítani akarná, hogy ez az úrház sohasem lehet eladó s így folytatta: — Nem is volt, barátom.

Azzal elment.

Mihály kényelmetlen mozdulattal az asszonyba karolt s elindultak. A másik sarkon heves gesztussal beledöfte botját az illatos levegőbe s rekedten, mint akinek torkát keserű bundapálinka sértette fel, megszólalt:

— Nem kár érte... Sohasem szerettem az ilyen gögös házakat. Valahogy koporsószaguk van, vetted észre, amikor becsukta a kaput? Az ember úgy érezne benne magát, mint egy kriptában. És mit kérhetnek érte? ... Hajaj. A lakás sötét lehet, rosszul fűthető és szeles. A Duna felől egész télen fújja a szél, az ember egykettőre reumas lesz... Brr... Irtózom ezektől. Majd valahol, másutt keresünk... taian vidéken, ha nyugdíjba megyek.

Hevesen és nagy lendülettel hazudott az asszonynak, mint egy költő, akiben feléled a látnoki képesség s ebben a pillanatban tudta meg, hogy azért a rongyos párezert, amely a zsebében lapult, sohasem vesz házat, vidéken se. Tüzesen és gorbombán szedalmazta a házakat útközben, míg hazazért. Csak akkor derült fel, amikor villanyt gyujtott s megérezte a hűsvéti kalács illatát. Ez a lisztes, omlós szag az orrába csapott, mire kabátban, ahogy hazatért, azt asztalhoz állt, szájába vett egy szeletet s egyre derülő szemekkel bálmulva a villanytámpa fényét, enni kezdte.

1. Fekete selyem-ruha, széles övrésze gombokkal díszítve

2. Galamszürke, négy kék pamuttal rütözött zsebes ruha

A. Kétszín összeállítású szövet ruha, szövetvirág rátéttel

3. Kétrészes közep-kék, bőrrepu szoknyás ruha

B. Barna-fehér aprópettyes, két zsebes, sálgalléros, tavaszi ruha

C. Sokszínű kockás házziszóttas, két zsebes szoknya, piros pulóverrel

DIVATHIRADÓ

Szépségápolás

Oh, divat!

Hát nem paradoxon ma foglalkozni veled! Szégyeljük, hogy még itt látatlan-kodol körülöttünk. Tele vagyunk gondokkal és te mégis találsz egy gyöngyön védett rést és beletolakodol gondolatunkba, életünkbe, hétköznapjainkba, pedig hiába erőlködöl, már nem vagy te se az igazi, csak árnyék, amitől nem tudunk szabaddulni. Menekülünk előled, elfordítjuk a fejünket, szégyelünk, mert gyöngységünkre emlékeztetsz. Hiszen tudjuk, hogy jól akarsz, elfelejtetni gondunkat, bajunkat s ezért jelensz meg új és új alakban, színeiben és igéred azt a boldog időt, amikor veled társalogni, téged csodálni, beléd öltözni vidámságot, örömet, boldogságot is jelentett, nemcsak veled való parádeázást. Ezt igéred, erre csalogatsz, de hiába kelledd magad, mi tudjuk, hogy nem tudod teljesíteni. Nem örülünk neked, látásod hidegen hagy, a szívünk nem dobog hevesebben. Nem kívánunk De azért jöjj, nézzünk meg közelebről s hadd mondjuk el, mit kinalsz nekünk.

Meglepoen szépvonalú, dezlantni fekete selymruha az 1. számú s ez az édes kis ruha valóban csupa báj és egyszerűség. A magas, füzöszerű öv az alak karcúságot emeli ki, míg a díszítésül alkalmazott fényes aranygombok is ezt hangsúlyozzák. Az egybeszabott denevérűjjak könyököknél alul elszűkülnek.

A 2. számú galambszürke szövtruha. Egyszerűség, mondhatnók korszerűség jellemzi. Ha nem volna négy zseb rajta s a szele indigókék fonállal befűzve, feltűnő egyszerűség volna rajta. A háromnegyedes ujjak bőve s a szeles pánt széle ugyanúgy kék fonálból varrott öltésekkel van beültögetve, mint a zsebeké.

Világos, kávészínű szövetből készült retrészes tavaszi ruha a 3. számú, az alja parasztszoknyához hasonló, mérsékeltben ráncolt, a felsőrész alakhoz simul, kosztümszerű, csipőig ére, egysoros gombolású, nyakkivágásnál széles kihajtóval, széle s az ujjak pántja is sötétbarnaival beszegve.

Két színű anyag összeállításából készült az A-jelzésű ruha. Világosdrapp és dohánybarna. A két szín az aljnál felerészre van osztva, míg a felsőrésznél csak ujjak készültek barnából. Az alját kivágott rátetes virágminták hatásosan díszítik. A felsőrész sima, derékon alul hosszított, elől gomboldik sok gombbal. Nyakkivágása körül keskeny körpánt.

A B-jelzésű tavaszi ruha barna-fehér apró pettyes seiyemből készült. Disztíngváltan finom. A felsőrész bő s ezt a bőséget a vállakon és a derékon a hátsó oldal szegőzése adja. A nyakkivágás mélyebb és keskeny sálgallérral. A háromnegyedes ujjak nyitottak. Az aljnál elől van egy kis bosége. Nagy rávarrott zsebek. Az övön két színes kerámia gomb.

Sokszínű kockás háziszőtesből készült a C-ruha, egyszerű szabással, körül kisse ráncolt, egyenes pántból áll a rávarrott öv. A két nagy rávarrott zseb láthatatlan, mert a minta szerint van hozzá alkalmazva. A piros pulóver igen jó hatású.

(b. r.)

A száraz arcbor szép, de nem hálás, mert hajlamos a korai ráncosodásra. A jaggyu-mirigyek csökkent működésének következménye a száraz arcbor, vagyis a bő legfelsőbb rétege zsirszegény. Az ilyen arcbor tapintásra száraz, fénytelen. Ha nincsen az arcbor megfelelő zsiros krémmel kezelve, úgy erősen feszülő érzést okoz a hámiák. A száraz arcboron ovunk kell a víztől, az időjárás viszonyosságaitól, száritó krémektől, alkoholtól, benzintől és a torro gortól.

Akinek hálságosan száraz az arcüre, az tortózkodjék áltól, hogy vízben mossá az arcát. Víz helyett használjon olajat, ez éppen olyan jól megtisztítja a bőrt a szennytől, mint a víz. Ha száraz az arcborunk és megmossuk azt vízzel és szappannal, több zsiradéktól von el ez a bőrből, mint a jó zsiros krémmel bekent arcbor. Hálsívoké pessége egy éjszakán keresztül. Este lefekvés előtt ugyancsak olajjal tisztítsd meg arcunkat, mielőtt az éjszakai krém felkenjük. Hogy az éjszakai zsiros, vagy hormonos krém felszívódását fokozzuk, ajtalm-hegyével körkörös mozdulatokkal vegyünk, vagyis a krémmel bekent arcunkat enyhén masszírozzuk.

A száraz arcbornek szükségese van a hetenkenti rendszeres mosászárt és a zsiros es hormonos pakolásokra, mert a bő gondos és szakszerű épolásával elejét vehetjük a korai ráncosodásnak. Ha nem tehetjük azt meg, hogy ilyen gyakori időközben látogassunk el a kozmetikushoz, úgy otthon mi magunk is alkalmazhatunk zsiros pakolásokat. Ez a következőképpen történik. Arcborünket megtisztítjuk a testektől, porrtól és nagyon jó zsiros krémmel kenünk fel. A szem, szájt és a nyak környékére vastagabban kenjük fel a krémet, mint az arc többi részére. A papírvasból vékony réteget választunk le és ebből a vékony papírvasletréből alapot készítenk az arcunkra, vagyis a szem és a szájt nyílás kihagyásával az egész arcunkat es nyakunkat beborítjuk. A villanytermofor párnát bekapcsoljuk, arcunkra tesszük es 10-15 percig rajta hagyjuk. A jó meleg elősegíti a zsír felszívódását. Ha nincsen villanytermoforunk, úgy papírtal veszünk, kis lábosba téve felfoivasztjuk es egy ecset segítségével a meleg papírtal arcunkra felkenjük. A pakolás leje alatt, naplatterve pihenünk.

Napközben ha otthon tartózkodunk es tudjuk azt, hogy látogatásaval sosem zavarhat bennünket, kenjük be aranyat jó zsiros krémmel. Csakis akkor tessék arcunkat, ha ez feltétlenül szükséges, ha elmegyünk otthonról, vagy ha látogatást várunk kerüljük a por-rouge használatát, mert ez száritja a bőrt. Krém-rougeta es zsiros pudertre van szükségese a száraz arcbornek.

Örökül hagytad

Harmint ezuster eladták, uram
S kockára dobták fehér kontósöd
A tömeg, mely tegnap hozsannázott
Ma halált ítélit szent tejed fölött

Es válladra tetted a keresztet
S vitted mig vérző tested irtogvott
De nyomodban ott járt az irgalom,
Elkísérték a síro asszonyok

S mikor arcod kendőbe temetted
Mit asszony általnyujtott, gyenge kez
Véres mászt örökül rajt hagytad,
Hogy ne feledjük, mi a szenvedés

SZILÁGYI ANNA

A HARANG

Faragómester nem véste remekbe,
A szem nem szédült cifra ormokon.
Egyszerű volt, mint Megváltónk keresztje
Kis falut őrzött a templomtorony.

Es döntse el majd a bölcsse vitája,
Okát nem kérde, miképpen lehet
Kicsiny templomban, hang nélkül imádvá
Miért van az Isten mégis közelebb.

Nem voltak ékes, glóriázott szentek,
Istenkép helyett egy csokor virág,
De Ot látták, ha kezök magot ejtett,
Nevét suttogták vizek, parti fák.

Ha alkony hullott fűre, fára, lágyan
Kondul a hang a kis falu felett,
Az Ur beszélt a kis harang szavában,
S felelték rá a meghajtott fejek.

IMOLAI O. TIBOR

ESTELI IMA

Este van már, csep kis lányom,
Itt repked a szárnyas álom
S leszálana két szemedre,
Mint virágra a kis lepke,
Aranymézet szedgetve.

Tedd össze két virág kezed
En is imádkozom veled,
Mint régen a jó anyámmal
Imádkoztam boldogsággal,
Gyerek szívvel, csacska szájjal.

Kérjük a jó Istent, lánykám,
Ne hagyjon el minket árván
Pusztlana a szegénységben,
Gondoljon ránk fent az Egben,
A ránk hulló pusztá téiben.

Imádkozzál, kicsi Olgám,
A szálló est seiyem fodrán,
Fehér ollár a kis ágyad,
Amelyről a tiszta vágayt
Fehér galamb szárnyán szállnak.

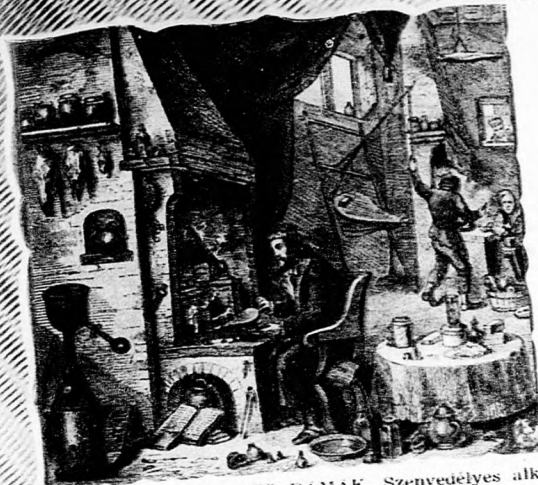
Kis öcsöd is veitünk mondja,
Pötyöggeti kedves sorba,
Mint hajnal a gyönnvszemeket:
— Szenteltessek a Te Neved!
S adjál nekünk lágy kenyeret...

TÁBOR ISTVÁN

Mösem
BUDAPEST, IV., VÁCI U. 1.

blúz,
fehérmű,
pongyola

AZ ARANY BÜVÖLETE

ARANYKESZÍTŐ DAMAK. Szenvedélyes alkimista volt példálú Bizánc népe, *Teofano császárnő*. Elsősorban ékszerszámlát óhajtott kiegyenlíteni a készítendő aranyból. Munkájuk nem kell, hogy ez nem sikerült neki. Az arany sohasem készült el, az ékszerszámlák kiegyenlítetlenek maradtak s készítője képtelen lett Bizánc első drágakereskedője.

Zsigmond császár feleségét, *Borbála* királynét a középkor másik alkimistáját nem adósságai hajtották az arany-csinálás felé. Őt e fém szépsége, varázsa ejtette rabul. Aranyat akart készíteni. Aranyat mindenáron s e célból megnyat utvarához a kor leghíresebb alkimistáit. Jaj volt nekik, ha nem váltották be a tudományukhoz fűzött reményeket. Éjnek idején menekültek a császárné haragja elől. Végül egyiküknek sikerült rézből és arzénből csillogó ötvözetet készítenie.

A császárné ezzel az ötvözetrel vonatta be a tallérok, melyeket saját képmásával díszítettet s büszkén mondta el férjének, aki nem hitt az aranykészítésben, hogy gyönyörű próbákat vásárolt a pénzekért. A császár szakállába mosolygott. Jól megfizette a szórniest, hogy az beszolgáltassa neki az érmeket. Elvégre nem engedte, hogy felesége aranyozott tallérokkal fizessen.

A GRÖFNŐ ÉTKESZLETE. A nagy kérdésre, hogy vajon megváltoztatható-e az alkatrészeire bontott fémek, mindmáig nem felelt a tudomány. Az alkimia azonban szentül hitt abban, hogy akinek sikerül szétbontania az aranyat, annak sikerül készítenie titkát is kifürkésznie. A legkiválóbb tudósok is hittek ebben. Mi sem bizonyítja ezt ékebben, mint a döntés, melyet a XVI. század elején hozott egy vitatkozó házaspár ügyében a lipcei egyetem tanári kara.

A viszály *Erbach* gróf és neje, *Anna* között tört ki a körül az ötvenszemes étkészlet körül viharzott, mely színészű volt, mikor a gróf hadbavonult s csillogó arany lett, mire visszatért. Hogyan? Miként? Csoda történt az *Erbach-kastélyban*?

Nem éppen. Csak az történt, hogy a gróf távollétében megjelent egy vándordiák, aki rongyos volt, éhes volt, de csodaszépen énekelt lantkísérettel. A kastély úrnője, aki híres volt arról, hogy nem tud ellentálni az ifjúságnak, aki dalnak, a lantnak, oly kegyesen bánt a diákkal, hogy az kijelentette, meg akarja hálálni az úrnő jóságát. A várnagy riadt ellenkezése közben levitette a pincébe a kastély híres étkészletét s — hókusz-pókusz! — aranyá változtatta az egészet.

A grófné magánkívül volt örömeiben. Férje azonban kijelentette: nem hiszi, hogy a vándordiák ily fejedelmi hálát mutatott volna, ha — mint *Anna* állította — tényleg csak néhány jó ebédet, néhány ruhát kapott volna. Ő, a gróf elválik hát, de magának követeli az étkészletet, ha az tényleg arannyá változott. A grófné szívesen egyezett a válásban arannyá emlékérol, az étkészletről azonban nem volt hajlandó lemondani s felháborodva utasította vissza férje gyanuját, hogy az nem arany.

A lipcei egyetem tanári karának választott bírósága elé került az ügy s a tudós professorok sokáig vizsgálgtak a tárgyokat, késeket, serleget. Még tovább tanakodtak. Végül kijelentették, hogy az étkészlet színarany s — bölcs és gyengéd ítélet! — a grófné tulajdona, nem léven senki fiának joga ahhoz, hogy elvegye, amit egy női szív jósággal keresett.

A középkor földi javait igazságtalanul osztotta el a sors. Egyik embernek mértetlen gazdagságot, másiknak szegénységet juttatott osztályrészül. Reménytelen betetlen gazdagságot, mások tagozódása olyan, hogy a szegényembert se szegénység, se agyfúrtság nem mentette ki keserves helyzetéből.

Csak csoda segíthette rajta s ebben a csodában szentül hitt és bizott e kor valamennyi boldogtalánja. Annál is inkább, mert a csoda ahhoz a varázslatos természeti erőkhöz kapcsolódott, mely emberelemleket óta kápráztatja a földieket. Az arany — álma, vágya, délibábja volt minden középkori életnek s meri a szegényember tisztában volt azzal, hogy e megfizethetlen kincset megszerzeni nem tudja soha, azon törte fejt, miként lehetne aranyat készíteni.

Miként? Miként?

Behatóan felelt a nagy kérdésre a középkori vegytan tudománya, az alkimia. száz meg száz különben tárgyalta, miként kell készíteni a Bölcsék Kövét, melynek boldog tulajdonosa számára nyitva az út az aranycsinálás felé. E tudomány tanulmányozói nemesak férfiak voltak, hanem nők is, királyi hölgyek, akik saját kis laboratóriumukban folytatták kísérleteiket.

„CHAOS BARÓ”. Az *Erbach-féle aranyá* változott étkészlet nem volt első a maga nemében.

VI. Henrik angol király személyesen adott engedélyt bizonyos *Faucebeynek* és társának „aranygyár” alapítására. Később udvari szállítói sorába emelte a céget, noha élt a gyanupörrel, hogy a *Faucebyék* által gyártott aranytallérok rosszmájú memoáriók szerint lekiismeretét kívánta megnyugtanni, mikor a tallérok nem hozta forgalomba belföldön, hanem — amit élénken helyeselnak a krónikások — velük fizette adósságát Franciaországának. A ravasz franciák mosolyogva vágták zsebre *Henrik aranyát* — de néhány darabot eljuttattak a legkitűnőbb alkimistához... S ime, rövid idő múlva ők is hasonló pénzeket fizettek az országukba érkező angol áruért. Ez 1440-ben történt, de később se vetették meg az ilyenfajta fizetőszközt a derék uralkodók.

III. Ferdinánd császár báróvá emelt egy *Richthausen* nevű alkimistát, aki „titokzatos vörös por” segítségével arannyá változtatta a császár ólomtallérait. Tréfált-e *Ferdinánd*, nem tudjuk, de bizonyos, hogy *Richthausen* a *Freiherr von Chaos* nevet adományozta. A báró volt egyébként az utolsó kegyben sütkérező aranycsináló. Akik utána működtek, kegyetlen üldöztetések áldozatai voltak.

ARANY HEIYETT PORCELLÁN. Így járt *Böttger* is a locsgó berlini gyógyszerészegéd, aki azzal dicsekedett, hogy egy *Laskaris* nevű titokzatos férfi, aki sokat járt a patikába, ahol ő dolgozott, elárulta, miként készült a Bölcsék Köve. Addig-addig mesélgette ezt *Böttger*, míg el nem jutott a hír *I. Frigyes* porosz királyhoz, aki azonnal magához hívatta a gyógyszerészegédet.

Frigyes kíváncsi és zsugori ember volt. Hívása elég ahhoz, hogy *Böttger* eszevesztetten mencküljön. Meg se állt, mg át nem jutott Szászország határán. Itt kinos meglepetés várt a szász király, *II. Agoston*, akit felséges kollégája *Frigyes* idejében értesített, azonnal lefogatta. Bezáratta, de ravasz módon nem börtönbe, hanem egy kitűnően felszerelt laboratóriumba.

A sokatbeszélő *Böttger* halálra únta magát fogdájában. Bánatában munkához menekült. A *Laskaris-féle* recept utasításai szerint próbált aranyat csinálni. S ha aranyat nem is, ahhoz hasonló értéket, porcellánt sikerült készítenie.

— Nos lesz arany vagy nem lesz? — kiáltott rá a fejedelem, mikor néhány hét múlva maga elé idézte.

— Aranyat nem tudtam készíteni felség — hebegte *Böttger*, — de egy különös masszsa született a tégelyemben.

II. Agoston egy pillantást vetett a „különös masszará” a porcellánra s egyszerűben felismerte annak jelentőségét.

MÁRIA TERÉZIA FOGYÓKURÁJA. *Böttger*éhez hasonló keserves üldöztesről panaszkodik emlékirataiban *Cagliostro*, a XVIII. század híres kalandor-aranykészítőmestere is. „Legelviselhetetlenebbül egy kövér nő üldözött” — írja — s diszkrétén elhallgatja a testes dáma nevét. Később azonban elragadja a hév s elárulja, hogy üldözője nem volt más, mint *Mária Terézia*. Bevallja azonban, hogy cseppet se léven kapzsi, azért üldözte a derék királynő, mert csodatevő pasztilát várt tőle. Fogyasztó-pasztilát, mely nádszállakarsúvá soványítja, anélkül, hogy egyetlen falat libasúltról vagy kuglófról le kellene mondania. És mást is várt. Élete-lékszírt. Pénzsovár fejedelemtársai közül csak *Mária Terézia* becsülte többre az aranytól a hosszú, boldog életet.

GYAKORLATOZIK A GYERMEKBALETT

Reggel 9 óra. Az Operaház hátsó szárnyában már élénk jöves-menés. A magasbuzgó nő, mint kalifkában zárt paserla, már trillára köszörülgeti torkát a délelőtti csekkpróra érkezett művésznő. Egy két kiszokott dallamból ráismerünk kedvenc ariánkra, de sajnos a felső elmarad, mert közben megérkezünk a harmadik emeletre és a művésznőt elnyeli szemünk elől a próbaterem. Egyszerre élénk esattogás üti meg fülünket. Nyomon vagyunk! Köszegváry Margit balettképző tréningöltözében, zongorasztól túlharsova vezényel faesattogatójaival. A teremben rózsaszínűkös, balettpapucsos leánykák, egy-két kisfiúval tarkítva. Fegyelméletten figyelő gyermekarcuk megsápadt a korai felkeléstől és a nagy mozgásban elszabadult szőke-barna-fekete hajcsigák arcukba hullanak. A közös gyakorlat után a zhaladók külön-külön mutatják be tudományukat, aztán szünet következik...

A balettből nincs társadalmi megkülönböztetés, csak a tehetség számít!

Arra használjuk fel a rövidke szünetet, hogy tanítványai felől érdeklődjünk a táncesternőnél.
 — Sok türelem kell hozzájuk, — magyarázta kedvesen — de a szeretet még a türelemnél is többet ad: örömet!
 — Hogyan választják ki a gyermekbalett tagjait?
 — A kiválasztás munkája hosszú és nehéz folyamat. Körülbelül ötven a létszám. Az első éves növendékeknek mintegy 30 százaléka kihullik a rostán évközben. Az igazi tehetség mindig kibújik a véka alól.
 — Milyen családok gyermekei vannak a balettből?
 — Mondhatnám minden társadalmi rétegből. Az arisztokrácia gyermeke mellett ott van a házmesteré az ügyvédé, katonatiszté, színházi díszletezőé, soffőré. De a gyermekbalettből csakis tehetség és szorgalom révén lehet »előnyökét« élvezni.

Tehetség, arányos természet és szép arc kell a beérkezéshez...

Harangozó Gyulánál, a m. kir. Operaház kitűnő balettmesterénél a tanítványok tehetsége felől érdeklődünk.
 — Korán felfedezik az igazi tehetséget?
 — Igazi tehetség? — mosolyodik el a mester — ez meg lehetőségen relatív. Sok meglepetés ér bennünket a gyermekbalett tagjaival. A tehetség, — bár első és nélkülözhetetlen feltétel — egymagában nem elég. Hogy valaki kiemelkedjék, ahhoz nagy szorgalom, erős izomzat, minden nehézséget, akadályt leküzdési képes akaraterő kell. Tehetség, arányos természet, szép arc, e három tulajdonság szintézise adja a szolótáncosnót. De ez a legtrikábban van együtt és ezért érkeznek el közülük olyan kevesen a csúcsra. Jósolni nehéz a gyermekeknél, különösen amíg nem vésztelték át a serdülő kort. Az alak óriási változáson megy keresztül.
 — Nagyon igénybeveszi a gyermekeket a balett?
 — Szinte egész napjukat. Reggel gyakorlat, aztán betanulás az esti előadásra, délután iskola, este szereplés. Sokszor jóval éjfél után kerülnek ágyba, sőt van közülük olyan, aki vidéken lakik és előadás után még hazá kell utaznia. Bennlakás ugyanis nincsen a gyermekbalett számára az Operaházban, csak iskola...
 Szóval a jónapi világitás mellett nem éppen olyan »ragyogó« az ő kis életük sem, mint a rivallák esti fénypontjában

Villáminterjú a gyermekbalett tagjaival a táncóra között

Amikor belépünk a gyermekbalett öltözőjébe, pillanatok alatt vékony gyermekkarok fehér láncától körülfogva,

kiváncsan vizsgálódó, jövedlyét ragyogó szemek keresztütből találjuk magunkat. A szerep egyszerűre változott. Nem mi interjúvolunk, hanem ők, mégpedig villáminterjúra, letegezve nélkül!
 — Egye, újságíró tetszik lenni, melyik lapban fog mirolunk írni?... Jaj de örülünk... tessék megírni, hogy én négergyerek voltam a Solyviában... én meg fann voltam... nekem legkedvesebb operám a Szent Fáklya... az enyém a Csárdajelenet... az enyém a Faust. Tessék megírni, hogy én szolótáncosnő szeretnék lenni...
 Vegre alábbhagy a hirtelen támadt esacsogászapor heve és amikor a sok kedves kis öhes sáska nekiesik a szalmaszálas kakaósüvegnek, sonkászemlyének, almának, esokoládénak, tesszük fel az első kérdést:
 — Mit szerettek jobban: a táncot, vagy a tanulást?
 — Legjobban a táncot, de azért az iskolát is, mert Tuba néni olyan kedves!
 — Van-e lámpalázatok a színpadon?
 — Ó, dehogyan. — legyint fölényesen egy kis szőke fitos — miért ijednénk meg a közönségtől, ugyanis csak az első két sort látjuk. Annamária, — mutat egyik kis társnőjére — a multkor egy falat tartva jött le a díszletlépcsőn és úgy elkáprázott a szeme a nagy fénytől, hogy csak merően bámult a levegőbe. Mindenki részketett érte, hogy lezuhan, de lejött minden baj nélkül...
 A gyermekbalett tagjai lelkileg, szellemileg jóval érettebbek, mint a többi hasonló koru gyermek. Így alakítja őket művészi pályájuk, amelyen sokszor felvérzik gyenge kis lábuk, mert a táncosnók útja is nehéz, göröngyös, sőt olykor tövisekkel tüzelt fel egészen a csúcsig...

Tuba néni »vadmagyarjai« az opera népiszkolájában

»M. kir. Operaházi Állami Elemi Népiszkola« olvassuk az Operaház harmadikemeleti terme fölött. Mellette szép, színes Magyar Szentkorona, melyet oldalról egy-egy angyalkéz emel a magasba. Pontosan olyan, mint ahogy a falusi iskolák fehérre meszelt falán láttuk.
 Ebben a teremben, kopott, irka-firkás barna padok között foglal helyet az egész balettesoport. Másodosztályosok ülnek az első padban (első osztály nincs, mert csak nyolcadik évükben veszik fel őket a balettből), hátrább a harmadik, negyedik, ötödik és hatodik osztály. A balett kar egyik »férfi« tagja felel éppen. Az ötödik elemista kis Viktor, tágranyított okos szemekkel fujja a leckét Árpád apánkról. Micike, a negyedik, Buda törökkézre jutásáról felel.
 — »Vadmagyarokat« akarok belőlük nevelni — sügta felénk tréfásan »Tuba néni«, aki már tizenhat esztendeje tanítja az Operaház balettnövendékeit. — Most zsenge korukban kell benejük oltani a hazaszeretetet, mert ilyenkor a legfogékonyabb a szív. A történelmet annyira szeretik, hogy már a másodosztályosok is betéve elmondják az ötödik elemist anyagot. A balettesoport egyébként is kitűnő anyag szellemileg. Ezt hivatalosan is megállapította a tanfelügyelő úr. Csak fegyelmelni nehéz őket, mert a gyermekek idegzete túlfeszített.
 »Tuba néni« azt állítja, hogy aki a táncban tehetséges, az rendszerint a tanulásban is.
 Szép, komoly, madonnaareu kislányt szólít fel utoljára Tuba néni. Ez a leányka már a délelőtti táncgyakorlaton is feltűnt kecses, szép mozdulataival. Halljuk, hogy egyike a leghetségesebbeknek.
 Tehetséges, jó alak, szép arc. Nála minden együtt van. És... talán ő lesz majd valamikor a »nagy szolótáncosnő«, az Operaház közönségének első számú kedvence!!

EMLÉKEZÉS SIPULUSZRA

Írta: Kárpáti Aurél

Sipulusz, a humorista, csak emberileg azonos Rákosi Viktorral, az elbeszélővel. A vidám-könnyed, enyhén csipkelődő, mókás karcolatok, a kacagva kacagtató tréfák, figurás torzképek és szöveccel tarkázott humoreszkek írója merőben más, mint a romantikus hevületű, hazafias aggodalmaktól áthatott, érzelmes regényíró és novellista, az „Elnémult harangok” s a „Korhadt fakeszeszek” komoly szerzője. Sipulusz szinte tökéletes ellentéte volt Rákosi Viktornak. Igénytelenül kedves, egyszerű és közvetlen mulattató, minden kesernyés melléksz nélkül. Derűs, kedélyes tréfacsináló, ártatlan szatirikus, a millennium napfényében sütikérező, boldog Magyarország gondtalan humoristája, akinek furcsa ötletei mindenkit megnevettettek. Találón jellemzi őt és korát Schöppflin Aladár, mikor azt mondja, hogy akkoriban „egy nagy nézőtér volt az ország, amelynek színpadán Sipulusz, az ellenállhatatlan jókedvű komikus színész mutatta be mókáit, folyton újra felharsanó kacagás közben”. Egy-egy vasárnap burleszkjén napokig mulatott az egész ország „művelt középosztálya”, a leghálásabb magyar közönség. Elmés megjegyzéseit szájról-szájra adták; kétbalkezü, ügyefogyott vagy csavaroseszű, furfangos alakjait személyes ismerősökként emlegették. Két évtizeden keresztül Sipulusz volt a „magyar Mark Twain”, aki első személyben elbeszélte, élményszerű humoreszkeiben sorra kifigurázta az élet minden ferde helyzetét és emberi félszepségét. „Mily humoros látvány — írta egyszer ő maga — az emberek nagyképűsége, hiúsága, címek és rangok után való szaladgálása, dolyffe, stréberkedése, mikor a komédia végén ott áll az asztalos, kezében a collstokkal, hogy mértéket vegyen a koporsóhoz. Mik az emberek nagy tettei, halhatatlan alkotásai? Hiszen Napoleontól is csak egy kosár csont maradt az invalidusok templomában. Ilyen helyeken, mint ez a napoleoni dóm, tanulja meg az ember vidám humorral nézni a világot. En azzal nézem”. Valóban azzal nézte, minden moralizáló szándéktól vagy nagyképű ítélkezéstől menten, mosolygó derűvel, a tréfás szórakoztatás önmagát jutalmazó gyönyörűségével. Vidéki zamatú, vidám tárcái a búcsúzó század végén általános népszerűség aranyfényében ragyogtak.

Azóta... azóta bizony történt egy és más. Mindenesetre kissé megváltozott az élet. Visszavonhatatlanul letűnt a millennium aranynapja s vele együtt halványult el a „sipuluszi humor” ragyogása is. Ugyáltszik: a humor a múltó idó legmúltékonyabb termékei közül való. Amin tegnap apáink még kitörő jókedvvel hahotáztak: a mának fiai alighogy elmosolyodnak. Mert a korral együtt változik az ember. Nyilván innen van, hogy minden nemzedék máson nevet, mással mulat, másképp szórakozik. Ezért nem kapunk ma oldalnyilalást a kacagástól a leghíresebb Sipulusz-humoreszkek közben sem. Inkább azon tűnődünk el, kissé irigykedve: csakugyan milyen boldog is lehetett az a kor, amelynél ilyen könnyen állott a jókedv, vidámság és hahota. Mi már nem igen nevetünk ezeken sipulusziadatokon. De hát kérdés: tudunk-e mi még egyáltalán nevetni valamin, könnyü szívvél, igazán, gondtalanul?...

Húsz esztendeje, hogy Sipulusz meghalt. Ha élne, most nyilvánosság és lenne.

reggelire
uzsonnára

Patria

KÁVÉPÓTLÓ
Igyunk forrón!

Mondjátok meg, anyák...

Alomtalan éjjel faggatom a fákat:

Mondd csak, fa-testvérem, ha forgószél támad

S levélgyermekedet messze elsodorja:

Fogsz-e virágozni, levelezni újra?

Büverte nappalon kérdem a madarat:

Mondd, madár-testvérem, ha fiad elmarad,

Kavargó-zavargó viharban mellőled:

Fogsz-e könnyü szívvél dalolgatni többet?

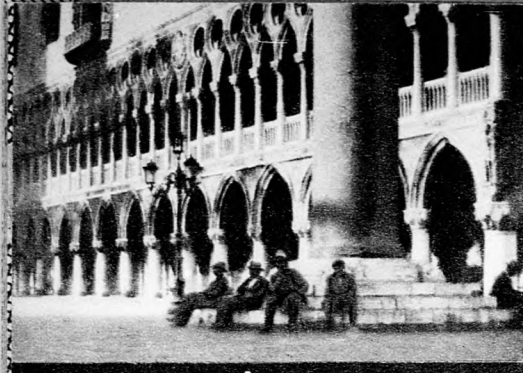
Nyögve hajlik a lomb szobám ablakára

S fojtott sírás reszket a madár dalába:

Tavaszi virágzás, új dal ellenére,

Orökké hull értük sebzett szívünk vére...

L. ADY MÁRIA

FARKAS ISTVÁN: A „KELETI KÖNYCSEPP“

A Lido fölött ilyenkor még hideg szelek keringenek és a Száztizenhét Szigetek Városának népe dideregetve húzza meg magát házaiban. Acélikék az égbolt, melyen a nap a télutóval viaskodik és hideg fényözönével még nem törheti át a Campanile csúcsára ereszkedő, futkosó, híg felhőket.

Ahol nyár derekán ezrek és ezrek ember-szagát leheli a hőség, ott most csak két magányos valaki kószál, egy nő és egy férfi.

Az a pár ott a sárga alapon most összehajlik és csóknak forr egy alakba. A csónakos egyiket nagyon jól ismeri. Elvégre a leány, akinek Vendramin Annunziata a neve, Velence egyik híressége. Eltekintve attól, hogy ősi családból való, amely Velencének számos dögét adott, ő maga is nevezetes énekesnő s a város egyik szépsége.

A férfi valahonnan messzi északról sodródott a városba, állítólag dúsgazdag acélgyáros valahol Franciaországban vagy Nemetszágban, senki se tudja pontosan, hogy hol — de azt már minden öregasszony tudja, hogy mikor lesz a szép Annunziata esküvője az idegennel és Velence megint szegényebb lesz egy látványossággal.

— Valami csillog ott a homokon — szólalt meg a leány, előre mutatva.

— Elmegegyek érte — válaszolt a legény s egy perc múlva már a kezében volt egy csodálatosan szép gyűrű, amelynek tiszta, súlyos aranyát a tengervíz kissé zöldesre változtatta, de nem árthatott a foglalatában ragyogó hatalmas rózsaszínbe játszó kőnek. Ez a kő sziporkázva égett a hideg napsugarban és sugárözön verődött szét belőle, amint Ferenc ide-oda forgatta.

— Nem is láttam még ekkora gyémántot, ha ugyan ez a kő igazi — szólalt meg a férfi — s alig hiszem, hogy a gyűrű tulajdonosa annyira elővigyázatlanul éppen itt vesztette volna el. Igaz ugyan, hogy vannak, akik még nagyobb kincslet: a szívköveket is elvesztik, ha a maga közelében lehet...

— Azonnal el kell mennünk a gyűrűvel a vén Giacomo Messirihez — intette le a felhevült fiút Annunziata — olyan érték ez, amit égen-földön kerestetnek...

— Evezzen velünk a via Cordoniára, az öreg Messiri háza elé — parancsolt a leány a csónakosnak, a Vendramin-család vén cselédjének. A könnyű gondolja simán siklott a kék vizen, a kezek keményen tartották egymást — és a gyűrűt, a leány elbűvölten hajtotta aranszöke fejét a fiú széles mellére... színes fehérneműk száradtak az ablakokban és piacról hazatérő asszonyép gajdácslott a szűk járdán. A jármű kopott, vén ház előtt állt meg. Belül fémfeldolgozók kalapácsa csengett. Könnyedén lépett ki a gondolából a leány, völégényével. A mester egy kis ősi kamrába vezetete őket. Ebben a kamrában dolgoztak évszázadok óta a legkiválóbb velencei ezüstkovácsok, itt készült a San Marco híres halálórája is...

— Tehát a gyűrűt a Lidón találta, sig-

borina — dörmögte a mester — nos, ez esetben az ékszer a magáé maradhat. Egy régi törvény szerint a Menyasszony ajánlkozta meg vele magát...

— Milyen menyasszony?

— Az Adria, gyermekem. Akarják hallani ennek a gyűrűnek a történetét? Pontosán feljegyezték s ha nem tévedek, éppen a signorina egyik őse adta oda az Adriának. Ha nem tévedek, itt a Timur Lenk „Keleti Könyccseppjével“ állunk szemben.

Az öreg régi, kopott, bőrkötéses könyvet szedett elő, felapozta, aztán szembeállva a párral, beszélni kezdett.

— Ezerhét százhuszonkettő... az Oratorony mórjai most ütik az esti hatot... egy öreg patricius siet a Piazzetta oszlopai alatt a Dogepaiota felé... percek múlva ülésezik a Tizek Tanácsa. Az illető... igen, itt tévedtem, Francesco Foscari, a doge s nem Vendramin, aki előtte ült a Köztársaság székében. A Barbarigo-kápolnában szentmisére készül egy énekar s a Tanács ott ül a Sala della Bussolában... ma is megvan úgy, ahogy az utolsó doge utolsó-

nak elhagyta... igen, a Tanácsban ott volt egy Vendramin is... Paolo, aki később elverte a törököt valahol Anatóliában... Krisztus Urunk mennybemenetelének ünnepe lesz holnap s az egész világ tudja, hogy ezen az ünnepen jegyzi el magát a Doge a menyasszonyával: az Adriával... Velence városa erre az ünnepre nászajándékot ajánl fel nekik... holnap reggel az ajándékot kiviszik a tengerre és a doge a vízbe dobja... nos, a nászajándékot Vendramin kanonok hozta, mint a város legértékesebb ékszerét... csodálatosan szép gyűrűt, még csodálatosabb gyémánttal, ezzel itt, amit maguk most idehoztak...

A venember magasra tartotta a követ.

— Ez a kő valahol a tatár hegyekben termelt, messze, nagyon messze innen... igen, itt a története... csupa vér, csupa könny tapad az emlékéhez... akinek a tulajdonába jutott, azt is megajándékozta a vér, a könny, a halál kínjaival. A „Keleti Könyccsepp“ körül háborúk zajlottak, gyilkosságok történtek, a bűn és szenvedés óceánja hullámozott. Valamikor a tatárok vagy mongolok hozták Európába. A mongolok eltávoztak, a kő ittmaradt. Volt már szépasszonyok újján, lovagok forgóján, koronák aranyában, de volt sárban, szemétkben, volt már gyilkosok véres kezében, rablók zsebében. Ahová eljutott, szerencsétlenség, baj, betegség járt a nyomában. Vendramin Paolo, a hadvezér-kanonok szabadulni akart tőle. Beteg volt, nagyon boldogtalan és tudta, hogy a „Keleti Könyccsepp“ miatt kell szenvednie.

— Másnap már kora hajnalban tele volt a Baccino járművekkel. A San Giorgio di Maggiore öblében szállt hajóra a Tizek Tanácsa, hogy virágfüzerek alatt, sok ezer ember diadalkialtásától kísérve, kivezessen az Adriára. San Nicolettonál érték el a nyílt tengert. Itt már azok a gályák álltak, amelyeknek népe annyi csatában tönkrewerte Bizáncot, Athént, Cipruszt és annyi dicsőséget hozott Velencének... most a doge gályája elváltik a többtől és a nyílt vízre tart... mindenki látta, hogy a Doge jobbra kilendül s valami villogó tárgy csobban bele a tenger tintakék vizébe. Signorina, ez a gyűrű volt az. Ki tudja, mily sokáig hevert az ékszer a mélyben... a törvény kimondja, hogy az ékszer teljes egészében a megtalálót illeti és...

— Mester. Vegye ki a követ a foglalatból — szólalt meg ekkor Annunziata — a foglalat s a gyűrű a magáé lehet. A követ elvisszük.

— De ez... valóságos... rombolás...

— Tegye, amit mondtam!

Mikor a pár megint csónakban ült, a leány odasimult völégényéhez:

— Francesco. Tudom, hogy a kő engem illet. De nekem nem kell. Mai leány vagyok, akít nem érdekel az ilyen verrel, könnyel csiszolt drágaság. Neked adom. Értekeztesd, vagy ha akarod, dobd vissza a tengerbe. Vigyek el a vizek oda, ahonnan jött. Az én számomra a te szíved az igazi gyémánt. Francesco... vidd és itéld, amire akarod...

Honapok múlva megmutatta Ferenc feleségének az acélgyárát. Egy különös gép előtt megálltak.

— Emlékszel arra a gyémántra, amit a homokon találtam, amit nekem adtál s kértél, itélkezzen fölötte? Igen? Nos, a „Keleti Könyccsepp“ soha többé banatot nem okoz senkinek. Hanem szorgalmasan dolgozik! Vége a ragyogásának, de a veszteséget cserébe megadotott neki, hogy az embert szolgálhassa. Annunziata, a „Keleti Könyccsepp“ ebben az esztergálogépben van és ő vágja az acélt. Dolgozik és kenyeret ad sok-sok embernek. A véres, könnyes múlt így válik haszonná a jelenben...

Kar a karban odébbálltak és megálltak egy dohogy forgo óriás kerék előtt.

A háztartás gondjait

könnyebben viseli el minden hásszony, ha minden nap gondol arra, hogy egészségét megóvjá, testi és lelki erejét épésben tartsa. Úgyelni kell a család, de elsősorban a saját táplálkozására.

Az erő és egészség fenntartását, fokozását a legbiztosabban azzal éri el, ha reggelire, uzsonnára 1—2 csésze Ovomaltine-t iszik.

Az Ovomaltine töményen és jóízű alakban nyújtja mindazt a tápértéket, tápsót, amire ma nőnek és férfinak a fokozott életkvetelmények mellett szüksége van.

Amint az acél rugalmaságát, erejét egy minimális nemes fém hozzáadásával fokozni lehet, úgy hatványozza a napi tápérték hatását az Ovomaltine.

Ovomaltine nem tartalmaz salakanyagokat, húsát és vérré válik a szervezetben.

KÉSSŐ...

Simon Margit:

Először csak a kezét látta a leánynak. Izmosan és mégis nőies mozdulattal kapaszkodott a fogóba, látszott az egész kézen, hogy tulajdonosa fiatal, önálló és magabiztos teremtés. Mert kétségtelenül fiatal lehetett, ilyen simabőrű gyöngéd keze és rózsaszínkörülmű ujja csak egészen fiatal nőnek lehet.

Tetszett neki ez a kéz, így egyedül és különváltan is s alig várta, hogy elmozduljon a nő elől — a kövér és széles hátú úr, aki teljesen elitakarta előle.

Erdekes, — mosolygott befelé — mert életében ez volt az első alkalom, mikor egy női kéz érdeklődést keltett benne. A férfiakat inkább a női láb érdekli, emlékezett, diákkorában ő sem a női arcokat nézte meg először, hanem a lábakat. Ma már kinőtt abból a korból, hogy csinos bokák után merszigesse a szemét, sőt már a tündöklően szép arcok se nyugtázták le. Mióta átvette apjától örökségét, a hatalmas konzervgyárat, örvénylettek és tetszelegtek körülötte a szebbnél-szebb női arcok. Egyik szende volt, a másik szilaj, ingerlően csábító és csak leplezetten hívó, de mindegyiket egyet akart. A gyárat s mindazt, ami ezzel jár, autót és prémeket, húságot és külső csillogást.

Kálvária-út!

A testes úr leszállt és akkor ott állt előtte, ha nem is teljes egészében, de deréktől lefelé a kéz tulajdonosa. Nem családott benne. Hosszúkás, gyöngédvonalú arca volt, meleg barna szeme és vékonyzájú szőke haja, amely kislányosan a vállára hullott. Nem volt feltűnő szépség, a férfiak biztosan nem fordultak meg utána, de talán éppen ezért volt előtte ennyire vonzó, mert nem követelt el semmit a nők ismert és megszokott kis fortélyaiából, hogy magára irányítsa a férfipillantásokat. Az arcán csöppnyi pirosító se volt. szemöldökét nem tépie ki, lágyvonalú ajka a fiatalságtól fénylett, nem a lakkrúzstól. Parfómje se kábitott el senkit, jó tiszta szaga volt, mint a frissen mosott ruhának.

Hosszú idő után ez az idegen lány volt az első, aki felkelte érdeklődését. Feltűnés nélkül nézte, fehér blúzából a könyöke hajlásáig és mennél tovább nézte, annál jobban tetszett neki az az egyszerűség, tisztaság és öntudatlan báj.

Vannak-e véletlenek, sorsszerű véletlenek? — töprengett — s nem-e csak a regényírók találták ki? Mert akkor ez is olyan véletlen kellene, hogy legyen, pont az indulás előtt rolyott el az autófék s ő az utolsó pillanatban ugrott fel erre a villamosra, akkor, amikor már mozgásban volt a kocsi. Ha ütközben romlik el a fék, vagy akkor, mikor már elmegy a villamos, talán soha az életben nem találkozna ezzel a lánnyal. De így találkozott s ez a találkozás, ügylátszik, mégis végzetes és sorsszerű volt, mert eddig még sohasem érezte azt, amit most érez, hogy ez a nő, így idegenül is, örök ismerős és titokzatos és megfajthatetlen sóvárgással vágyik reá, hogy mindent megtudjon róla és ő is mindent elmondjon magáról. Azt, hogy évek óta, mióta az édesanyja meghalt, szomorú és lehangoló magányosságban él, magányosságban, ami akkor fogja el legjobban, amikor anyai ember van körülötte.

Teleki-tér!

Szereltem... Mennyit hallott és olvasott már róla, de nem ismerte. Az igazat, az önzetlen szerelmet, ami soha nem kér és követel, csak adni akar... Azok a nők, akiket szeretett és akik szerették, mind akartak valamit. Az egyik nevet, a másik pénzt, a harmadik karriert... Egy pillanatra felvillantak szeme előtt, de nem takarták el az idegen lány alakját. Mara, akiből ő csinált nagy színésznőt s aki miatt olyan nehezen tetten a doktorátust. Szép volt, oroszlánszemű és oroszlánszerű, ragadozó és kegyetlen. Leona... Hívós és hidegfényű szépség, kék szemében a gleccserek fagyos levegőjével és szívében előre kitervezett számítással. Mert ő nemcsak a fejével volt számító, mint a legtöbb ember, hanem a szívével is. Előkelő volt, de szegény, életnek egyetlen célja volt csak: a jó parti. Anna-Mária... Hasonlított kicsit ehhez a lányhoz, csak feltűnőbb színei voltak, a haja ezüstszőke, a szeme sötétkék, a szája és a körmei pirosak... Nem, nem szerette egyiket sem és egyik sem szerette őt, csak úgy tettek, mintha szeretnék...

Rákóczi-út.

És ez az idegen lány, akinek a nevét sem tudja, akivel soha egy szót sem váltott, ez vajjon melyik csoportba tartozik? Azt mondják, a szem a lélek tükré. Ennek a lánynak tiszta és sugaras szeme van, szép, őszinte szempár, amely önmagának sem hazudik, másoknak sem. Ki lehet olvasni belőle egy

egész életet. Rövid és tiszta életet. Hűszéves. Tisztviselőcsalád gyermeke, kétszobás, félkomfortos, régi házban laknak. Hivatalba jár, elsőjén hazaadja, amit keres, csak annyit tart meg belőle, amennyi ruhára kell. De ez nem sok, mert nagyon tisztán, de nagyon egyszerűen öltözködik. Fodrászhoz nem jár, otthon csavarja hullámosra a haját lefekvés előtt. És kozmetikára nem ad ki pénzt.

Vajjon meddig utazik még és hova? Neki már régen le kellett volna szállnia, az ideje is ki van számítva, ebéd után fontos ülésre kell mennie, de mégsem hagyta ott a lányt, inkább nem fog ebédelni.

Egyszer fogta csak el a pillantását, kicsit ámultan nézett vissza reá, arca elpirult, aztán ismét az ablak felé fordította fejét és kinézett.

Aréna-út.

A lány készülődni kezdett, finoman és szerényen, nem lökdösődött és türelmetlenkedett, mint a többi utas. Közvetlenül utána haladt, érezte büszkén frissen mosott szagát s hajából áradó friss verbénailiatot. Érezte és elkábult, nem mestersegesen kábult el, mint a bárók parfümtől és italtól fülledt levegőjében, hanem úgy, mint mikor zárt levegő után kiér a szabadba az ember, egy széna- és napsugárszagú mezőre.

A lány leugrott, hosszú, vékony lába volt, de izmos, mint aki sokat gyalogol. Megérezte, hogy követi, de nem nézett hátra, ment gyorsan és határozottan előre.

Befordult az egyik szűk mellékutcába, itt kicsit meglátsította a lépéseit s mintha tétovábbak lennének a mozdulatai is. Egy ház elé ért, alacsony, földszintes kis ház volt, szürkén és szegényesen állt a rikitószínű új bérházak között. A kapunál megállt, pénztárcájában motozott, de féloldalról visszanezézett, de szemében se bátorítás, se biztatás nem volt.

A férfi homloka elpirult, hevesen és gyorsan keringett benne a vér, valami különös szédület fogta el, most, most hajtotta valami, odalépett a lánnyal és megemelte a kalapját.

— Kezét csókolom... úgy-e, nem haragszik, hogy így ismeretlenül?...

De a lány nem engedte befejezni, elmosolyodott.

— Nem vagyunk ismeretlenek, — mondta — nem tetszik megismerni, ott dolgozom az igazgató úrnál a kartotékosztályon?

Nem, nem ismerte meg, negyven lány között hogyan is vehette volna észre, pedig naponként többször is végigment a termen.

— Igen, — dadogta zavartan — hogyan, most már emlékszem, mióta is dolgozik ott nálunk?

— Négy éve, — mondta a másik, még mindig mosolygósan és könnyedén — azóta, mióta igazgató úr vezeti a gyárat.

— Igazán? — nézett reá csodálkozva és kicsit örömmel is, hogy minden ismeretlensége ellen is ismerős, ott volt a közelében négy évig és akkor láthatja, amikor akarja.

Mondani akart még valamit, azt, hogy mennyire örül, hogy együtt utaztak a villamoson s annak, hogy ezután gyakran utaznak együtt, mert ő is a villamossal jön haza a gyárból.

De ekkor megnyílt az ablak, kétéves formájú szőke kisfiút nyújtott ki rajta egy idősebb asszony, a gyerek haja csillogott a napfényben, a szeme is csillogott és ujjongva nyújtotta ki kezét a nő felé, mintha már nagyon várta volna.

— Mama! mama! — gügyögte boldogan.

A férfi csak nézett rá kérdően és értelmetlenül.

— Maga már nem lány? — kérdezte kedvetlenül.

— Óh, már három éve asszony vagyok — mosolygott boldogan, aztán az alacsony ablakhoz lépett és kiemelte rajta a kéruhás gyereket.

— Tetszik látni, ez az én nagy fiam — tartotta eléje büszkén és boldogan. — Kétéves.

— Igen, — nagyon szép kisfiú — nézett rá a férfi fáradtan, aztán a kezét nyújtotta és elbúcsúzott.

— Elkéstem — gondolta kesernyésen és ismét érezte lelkében a vad és leküzdhetetlen magányosságát...

A szőke nő csak állt ott a gyermekkel és értelmetlenül nézett utána.

Nyúlapó húsvéti gondjai

Irta: L. Ady Mária

Napkirály öfelségének legkisebb gyermeke: a huncut márciusi Napsugárka meleg szájával rálehelte a határból kifelé ballagó Téliapó hőköd-mönére s az olyan szépen és szabályosan elolvadt, mint a mosófazékban a háborús pótnyagból készült ingek és alsónadrágok.

Napsugárka azután végigszárgulodott az alvó kerteken, réteken és erdőkön s csókjaival felébresztette álmából a sápadt-fehér kikeleti hóvirágot s a szelid kékszemű ibolyát.

Bekukintott a komor sziklákkal szegett völgykatlanokba is s a Téliapó foglyulejtett hegyi patakocskákról leoldotta a súlyos jégbilincseket. A patakocskák édes, andalító dalukkal köszönték meg Napsugárka jóságát.

Napsugárka azután ráült egy piros pettyes pisztráng hátára s azzal együtt úszott a patakocska ölében ismeretlen tájak és szépségek felé...

A kerek erdőhöz érve, leszállott a piros pettyes pisztráng hátáról, elbúcsúzott egydőre tőle is, meg a daloló patakocskától is s nagyvidáman bezörgött az öreg Nyúlapó ablakán:

— Halló, Nyúlapó! Látom, nagy munkában vagy!

— Csak volnék, Napsugárka, csak volnék — dühöngte rosszkedvűen Nyúlapó. — De látod, ezek a mihaszna gyerekek megint kitaláltak velem.

— Hogy-hogy, Nyúlapó? — kíváncsiskodott Napsugárka.

— Hát csak úgy, hogy Tapsifüles a két festékemet mázolta fel, téleltsi unalmában. Nyuszika meg a zöldemet csente el. Láttam is a minapában, hogy a színelhagyott szoknyácskáját festette át vele.

Az anyjukom a sárgára tette rá a kezét s most nincs más szín a festékes palettámon, csak ez az élénk piros. Hímes tojást pedig nem lehet egyszínnel festeni.

— Sohse búsulj, Nyúlapó! — vigasztalta Napsugárka kedvesen az elszomorodott mestert.

— Hábörű van, leszállottunk ám igányeinkkel a nagy lórlól. Hímes tojás! Örvendünk, ha néhány piros tojást látunk az ideai húsvét ünnepein!

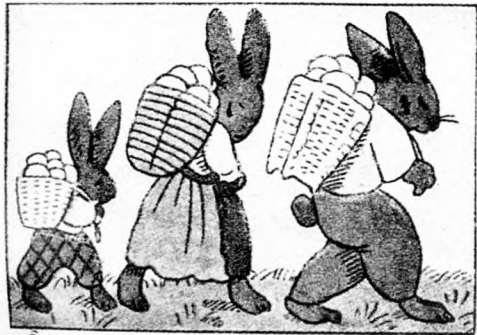
— Valóban azt hiszed, Napsugárka, hogy megelégszenek az én kis barátaim az egyszínre festett tojással is? — derült fel Nyúlapó arca.

— Táncolni fognak örömlükben kedves, öreg mesterem, én mondom neked! Tojásról gondoskodnál már?

— Még nem, de az a legkisebb gondom. Van néhány jó ismerősöm a baromfiudvarokban. Reggel beszólók hozzájuk s legkésőbb holnap estére már szállítják is a friss árut. Máskor is így volt.

— Szép... szép... — bólongatott Napsugárka — de tudod, most háború van, nagy a kereslet. Azért én azt a tanácsot adom: amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra! Keresd fel még ma azokat a jóismerősöket s adj foglalót a tojásokra.

— Hát azt megtehetem, Napsugárka — egyeztet bele Nyúlapó. — Legalább sétálok egyet. A nagy bosszúság után jó lesz egy kicsit kiszellőztetnem a fejemet.

Nyúlapó azzal magára kapta híres művész-gallériját s Napsugárka társaságában elindult a legközelebbi baromfiudvar felé...

A sárgaruhás Orpington Begyecke éppen egy kövér gilisztával vesződtött, amikor Nyúlapó ráköszöntött:

— Csókolom a csőröcskédet, aranyos Begyecke! Hogy szolgál a drága egészségéd? Begyecke villámgyorsan megfordult s apró, hideg szemével megrovóan nézett a váratlan vendégre.

— Jaj, hogy megijesztetted, Nyúlapó! — kárta kényesen. — Látszik, hogy erdőn-mezőn élsz, mert meglehetősen elparlagiasodtál. A mi körünkben nem igen szokás így, ajtóstól rohanni a házba. Nos, mi szél fúj erre?

— Édes Begyecke, — hebegte Nyúlapó, aki Napsugárkától igen restellte a kelletlen fogadtatást — a tojások ügyében jöttem.

Nem értem, miféle tojásokról beszélsz? — húzta fel a csőrét Begyecke.

— Hahaha! — kacagott Begyecke. — Hol élsz te, Nyúlapó? Ami volt, elmúlt, Fülleres tojások ma már nincsenek. Te meg aligha tudsz pengőkkel fizetni a tojásokért!

— Hát azt valóban nem tudok — hajtotta le szomorúan a fejét Nyúlapó. — De gondold meg, édes Begyecke, hogy nem magannak kérem. A gyermekeknek akarok örömet szerezni a húsvéti tojásokkal.

— Gyermek ide, gyermek oda, — kárta gögösen Begyecke — de a jó alkalmat nekünk sem szabad elszalasztanunk. Ma pengőt is megadnak a tojás darabjéért s az enyém már hónapokra le is van kötve.

— Szóval nem adsz? — foglalta össze a szóradatot Nyúlapó.

— Sajnálom, de mint mondtam is, fülleres tojásom nincs.

— Hát maradjon zápon minden tojásod, amikor költeni akarsz! — kiáltotta keserűen Nyúlapó, de azzal már iszkolt is kifelé a kerítésen. Gallériját a fülére húzta, hogy ne hallja a Begyecke dühös kárálását.

*

(Kispajtások! Nyúl apó húsvéti gondjai olyan számok, hogy egy folytatásban elmondani nem lehetett. Várjátok meg tehát türelemmel a következő számot, amelyben a történet véget ér.)

Nyulacska keresztrejtvény

Függőleges sorok:

1. A család feje
2. A legnagyobb magyar költő vezetékneve és keresztnevének kezdőbetűje
3. A legfőbb étkezés
7. Egy betű hozzátevésével minden nemesei családnak van
9. Fontos személy a vonaton
10. Ötözet, másként
13. Sok jó ember kis helyen
16. A láb része
20. Kerti szerszám
21. Ebből készül a puskagolyó
24. Kedveskedés, másként
25. Visszafelé, a jószívű ember cselekszi a szegénnyel

Vízszintes sorok:

2. Pásztor Etelka monogramja
4. Kutya, másként
5. Mássalhangzó, ahogyan kiejtjük
6. Visszafelé, gyorsan mülk
8. Egyszerre született két kishaba másként
11. Lábviselet
12. Egy betű hozzáadásával az a magyar vezér, aki kürtjéről is híres
14. . . . vég
15. Kocsik számára szolgál
17. Ezzel van tele az erdő

Kedves kis olvasóinknak boldog húsvéti ünnepet kívánunk
ETA NENI ÉS ELEK BACSI

KIS PAJTÁSAINK FÉNYKÉPEI

Zuh Katóka Nagyvárad

Kuli Istványa Ermihályfalva

vitéz szelci Pető János kisleánya Ildikó, Csikatalpoca

Harsányi István mérnök kisleánya, Klárka Budapest

Böhöm Józsika Csákyliget

Bogácsi Gyurika Rákospalota

Fazekas testvérek Pestújhely

Kiss Éva, Klárka, Erzsébet, Kecskemét

Marczinyi Józsika Budapest

Körmeny Edltke Alsódabas

Makrai Béláné kislia, Béluska, Budapest

Füedl Grétike és Katika Kolozsvár

HÁZTARTÁS

BÁRANYFEJLEVES. Két személyre egy báranyfejet veszünk, több vízben jól megmossuk és sósvízben, kevés zöldséggel addig főzzük, amíg a hús kezd leválni a csontól. Ekkor egy kiskanálnyi ecetes tárkonyt főzünk bele. Lisztből és vízből eresztéket készítünk, belefőzzük. Tálalás előtt a levest átszűrjük tálba, külön tányéron adunk zsirban pirított, kockára vágott kenyeret vagy zsemlyét. A húshoz tormát adunk.

RAKOTT KELVIRÁG. 60 deka kelvirágot sósvízben puhára főzünk, leszűrjük a levét és a következőképpen rakjuk le: a tűzállótálat zsírral kikenjük, egy réteg kelvirágot teszünk bele, megsózzuk és tejföllel meglocsoljuk, néhány karika jóízű kolbásszal megszórjuk, ennek a tetejére pedig egy sor karikára vágott és sósvízben főtt burgonyát teszünk, ezt is meglocsoljuk tejföllel és a rétegezést ismét a kelvirággal kezdjük, egészen addig, míg a tál megtelik. A tetejét leöntjük tejföllel, sütőbe tesszük és 30 percig sütjük.

SZÓZSULT. Sertés vesepecsenyét veszünk, besózzuk és szalonnával megtűzdeljük. Egy lábosba teszünk hosszukásra vágott sárgarépat, petrezselyemgyökeret, kevés ecetet és vizet töltünk alá, a pecsenyét ráhelyezzük és lefödve pároljuk. Ha a hús megpuhult, tejfölt öntünk rá, levét szitán átszűrjük és makarónival köritjük.

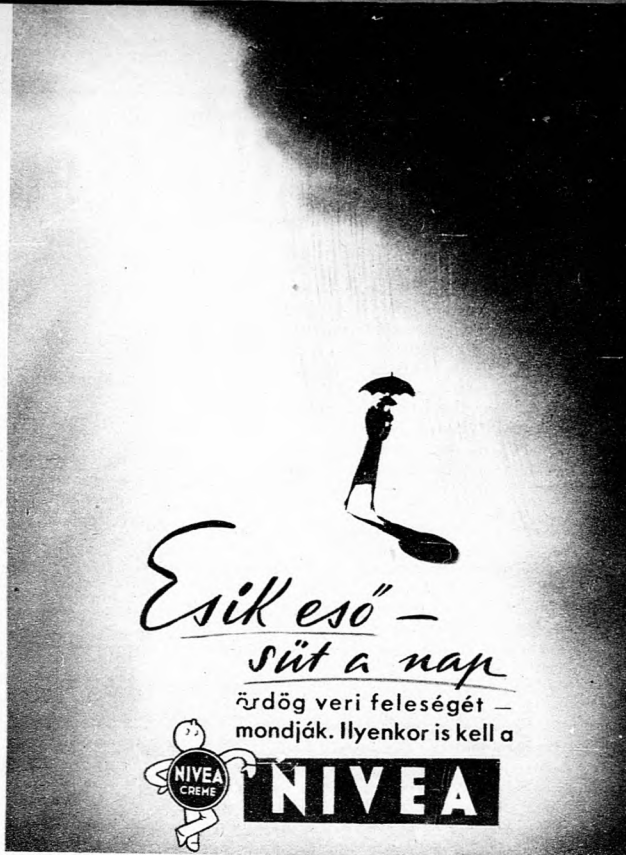
HAL TEJFELES TORTAVAL. A halat megtisztítjuk és besózzuk. Lábosba egy liter vizet öntünk, teszünk bele karikára vágott sárgarépat, petrezselyemgyökeret, egy fej apróra vágott vöröshagymát, 1 szál reszelt tormát, egy kanál rósvaját és főzzük addig, míg a zöldség megpuhul. Egy lábosba tegyünk négy deci tejfelt, egy evőkanál lisztet, habarjuk jól el. A levest szűrjük a tejeles habarásból és ebbe tegyük a besózott halat. Fedjük le és gyors tűznél forraljuk. Vigyázzunk, hogy a hal szét ne hulljon. Ha megpuhult, vegyük ki, helyezzük tálra, hintsük be frissen reszelt tormával és a tejeles levét öntsük rá. Melegen tálaljuk. Bármilyen halat készíthetünk ilyen módon.

HASCHE-ROLÓ. 1 deka margarint, 1 deka lisztet, 15 deka főtt, passzírozott burgonyát, 2 tojás sárgájával összegyúrunk, vékonyra kinyújtjuk, sonkával, tejföllel bőven töltve összehajtjuk, tojással megkenjük, vékonyra felszeleteljük, reszelt sajttal meghintjük és forrón tálaljuk.

BURGONYARAGOU. 4 tojás sárgája, két kanál liszt, hét deka vaj, két kanál tejfel, négy kanál főtt sárga burgonya áttörve kell hozzá. Ezeket összekeverjük és két tortalapban megsütjük. Töltelék: 25 deka húsból pörköltet készítünk, kevés karfiolt, néhány gombát párolunk, apróra vágjuk, tejfelrel összevegyítve, a tortalap közé tesszük. Forrón összeállítjuk, tetejére reszelt sajtot hintünk és hozzávaló mártással tálaljuk.

TURÓTORTA. 28 deka liszt, 18 deka margarin, 4 deka cukor, 2 tojás sárgája, kevés só, összegyúrjuk, két részre osztjuk, egy nagyobb és egy kisebb részre. A nagyobb részből egy darabot elveszünk díszítésre és azután két kerek tortaforma alakra kinyújtjuk, a formába bele tesszük, megtöltjük, a másik tortalapot rátesszük és a visszamaradt tésztával rácsozzuk, tojással bekenjük és félóraig lassan sütjük. Töltelék: 3 deka vajjal jól elkavarunk 10 deka cukorral, 1 tojás sárgájával. ½ kiló passzírozott túrót, 10 deka tisztított és darált mandulát, kevés vaniliát adunk hozzá, valamint egy tojásnak a habját. Ha puha a túró, kevés morzsát adunk bele, összevegyítjük és a tortát megtöltjük vele, ezután megsütjük.

POGÁCSA. KENYER-ÉSZTÁBÓL. Fehér kenyértésztából egy darabot nyújtunk el vékonyra, finomra vágott sonkát kevés tejföllel dörzsöljünk el úgy, hogy keverhető legyen. A kinyújtott tésztát jó bőven, egyenletesen kenjük meg vele, hajtsuk fel háromszor egymásután, ½ órai időközben, hűvös helyen pihentessük. Negyedszeri nyújtás után másfél ujjnyi vastagra hagyjuk, bevagdossuk, tojással bekenjük, forró sütőbe tesszük és lassan megsütjük.

*Esik eső -
Süt a nap*
ördög veri feleségét -
mondják. Ilyenkor is kell a

NIVEA

NIVEA CREME

LINZI KARIKÁK. 22 dkg szitált lisztet elmorzsolunk 10 dkg fagyos zsírral, 8 dkg porcukrot, egy tojás sárgáját, kevés vaniliát, pici sót adunk hozzá és összegyúrjuk. Ha a tészta kemény, kevés tejfölt adunk hozzá. A tésztát egy óráig hideg helyen pihentetjük, majd elnyújtjuk és pogácsaszaggatóval kiszűrjük. A pogácsák felét bekenjük, a megmaradt tojásfehérjével, melyet előzőleg egész keveset felverünk és belekeverünk egy evőkanál cukrot, durvára tört mandulát vagy diót. Megsütjük a pogácsákat, a sima lapokat megkenjük lekvárral és a tetejükre ráragasztjuk a tojásfehérjével és mandulával megkent pogácsákat.

CSEMEGELEPENY. Öt dkg margarinnal, 16 dkg porcukorból, 10 dkg lisztből, 2 tojás sárgájából és a két tojás keményre vert habjából tésztát készítünk. A kikevert anyagot egy hosszukás kikent piskotaformába tesszük. A sütést megelőző este kimagozunk egy fél kiló aszaltszilvát, másnap reggel vízzel áztatjuk, majd leszűrve róla a vizet, megszáritjuk. A megszáradt aszaltszilvát a formában lévő nyers tésztára szórjuk és a forró sütőbe téve megsütjük.

ÉTREND

APRILIS HÓ 11—20-IG.

11. KEDD. Ebéd: báranyfejes tárkonyosan, a főtt húshoz ecetes torna, lekváros palacsinta. **Vacsora:** tea, hideg felvágott, alma.

12. SZERDA. Ebéd: hamislevés, reszelt tésztával, habarásos burgonya-főzelék, bundáskenyér. **Vacsora:** lecsó virslivel, alma.

13. CSÜTÖRTÖK. Ebéd: húsleves, zsemlyegombóccal, főtt hús, uborkamártással, párolt burgonyakörítéssel. **Vacsora:** paprikás burgonya, a déli főtt-húsból falatok beleágyva, uborka, gyümölcsleves.

14. PÉNTEK. Ebéd: bableves ereszlelkel, túrós főtt tészta. **Vacsora:** sült burgonya vajjal, márványsajt retekkel, alma-kompót.

15. SZOMBAT. Ebéd: kőmény-maglevés, pirított kenyércokkákkal, hagymás marhaszelet tarhonyakörítéssel. **Vacsora:** burgonyagombóc, lekvárral.

16. VASÁRNAP. Ebéd: tyúklevés, a főtt tyúk sütőben zsírral öntözve, átsütve, pirosra sült burgonya hozzá, cékla, túrós, lekváros buktika **Vacsora:** délről sült burgonyával és uborkával, tészta, alma.

17. HÉTFŐ. Ebéd: kalarábéleves, burgonyanudli. **Vacsora:** sajtos főtt tészta, alma.

18. KEDD. Ebéd: bableves főtt-hússal, a húshoz ecetes torna vagy hagyma, mákos főtt tészta. **Vacsora:** délről maradt főtt hús hidegen, tormával, alma.

19. SZERDA. Ebéd: aszalt szilvaleves, rakott burgonya. **Vacsora:** kelkáposztafőzelék, zsirban pirított kenyérszelettel, almapiré.

20. CSÜTÖRTÖK. Ebéd: gombaleves, lencsefőzelék, füstölt hús sült hozzá. **Vacsora:** délről sült hús hidegen, uborkával, sajtos makaróni gyümölcs.

Családi kör

113. KISMAGYAROK. Papp Ferenc főadnagys és felesége Mikos Mariának. Mészáros, Marianna Klára kislányuk született. — *Demeter István* és neje Garay Ilonának. Nyíregyháza. Hölke kislányuk mellé István József kisfiuk született. Keresztzüllők: Garay Mária és Garay József. Nyíregyháza. — *Sutner Imre* közjegyző és neje *Parkovich Mariának*. Tiszaujhely. Andráss Péter kislány született. — *Gáts Tibor* n. kir. száznagy és felesége *Koposzlás Liliának*. Budapest. Lilla kislányuk mellé Csilla kislányuk született. *Tólgay István* MAV intéző és neje Kiss Mária Etelának. Szeged. Gyöző és Pityu fiúk mellé Miklóskájuk született. Keresztzüllők: Várnagy László középisk. tanár és neje Kiss Annyalka középisk. tanárné. Csepel. Eber Mihály és neje Vass Piroška. Szeged. — *Pokorny Endre* és neje *Dobnaky Matyinnak*. Nagyvárad. Bandikájuk és Attilájuk mellé Aurél Tibor kisfiuk született. Keresztzüllők: Daluski Tibor és neje Gyúgyi Irénke. Kispeszt. — *Katona Béla* okl. gépészmérnök és neje *Csinnai Ilona* okl. tanárúrnok. Budapest. Julikájuk mellé Béla kisfiuk született. Keresztzüllők: Karvai Hartl Brugberger Jenő száznagy és neje gödörházi Gödör Brigitta. Székesfehérvár. — *Szita János* és neje *Sárközy Erzsébetnek*. Rákospalota. Ágika Marika kislányuk született. Keresztzüllők Eger váry Nándor és neje.

HIMENHIREK. *Lógar Erzsébet* OTT-tiszviselő és dr. *Lehotky István* rt. tiszviselő örök hűségét esküdött a Deák-téri evangélikus templomban. — *Szakonyi Erzsébet* magyarbikali áll. tanítónét eljegyezte *Lukatos Andrást* kalotaszentkirályi s. jegyzőt.

IN MEMORIAM. *Tüske János* Ganegyari tiszviselő 37 év korában elhunyt.

Wieder-Degenschöld & Söhne
Sopron Wien I

Kertkultúra

SZERKESZTI: SZILÁGYI JÓZSEF
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KERTÉSZETI IGAZGATÓJA
KERTÉSZETI TANÁCSOK

Zs. K.-né. Kiskörös. A rügyfakadás-előtti permetezéssel a bordói level való permetezéséig mindig 5-6 nappal a karboniumos vagy asványolajos permetezés előtt kell alkalmazni, mert felfoltosított mellett a fak olajos felületéről a bordói le leszorog. Vigyáznunk kell arra nagyon, hogy a lombtalan állapotban ajánlott permetezésekkel feltétlenül a fák nyugalmi állapotában hajtsuk végre, mert a rügyek felselekor már artalmasság, ezzel lepereszkeljük őket.

A nyugalmi állapotban végzett permetezéseket úgy kell végezni, hogy az ágak mind megazassanak és a permetlé a repedésekbe behatoljon, tehát a fa legnagyobb ágán, egészen kezdjük és lefelé haladunk. A permetezést esakis olyan napokon szabad végezni, amikor még éjjeli fagyokra nincs kilátás.

A fák törzsét, ágait meszes trágyával, sűrű meszsel bemázoljuk nem támasos, mert ezzel sem a gombabetegségek esirait, sem a kártevőket nem pusztítjuk el, inkább védelmet nyújtunk az azoknak. A hők meszsel való permetezést legfeljebb a fagyok ellen nyújt némi védelmet.

J. T.-né. Nagykároly. Januártól ápriliséig vetjük homokos hangaföldbe a nagy- és kisvirágú gumós begonniák magját, Csakis az első vetésből származó virágképes növények. A vetést üveglappal fedjük le, nedvesen és melegben tartjuk. A kikelő növényeket kétszer tüzeljük, ezután kis eszerekbe kerülnek, langyos melegágyba. Legjobban megfelel nekik a következő földkeverék: kevés erdei föld, jó összeerelt gyazva vagy melegágyi föld, homok és tőzeg. A begonniák kifünő eserepédészű növények, télármányokos helyen még virágágyakban is alkalmazhatók, ősszel, ha levelét és virágját kezd elhullatni, megvonnak a vízett, hogy földbelsője kiszáradhasson. Ekkor, ha szára már behűzött, kivesszük a esterephől és szárít kb. 5 cm hosszúra vágjuk a gumó fölött, a földet lerazuk és a gumókat száraz tőzégbe rétegezzük, leesapódástól mentes helyen elraktarozzuk. Ugyanígy járunk el a szabadföldbe kiültetett növényekkel is, a fagyos idő megérkezte után kiemeljük a földből, rétegezzük és miután behűzödött, megtisztogatva hasonló módon kezeljük.

A teljes fajtákat szaporíthatjuk ugyan magról is, de ebben az esetben eszaban egy bizonyos százalék lesz teljessvirágú, Különösen szép, nagyvirágú fajtákat úgy szaporíthatunk sikérrrel, ha nem magvetésről, hanem dugványokról neveljük. A gumókat márciusban melegtalpra ültetjük és hajtatni kezdjük. A dugványokat levágjuk és szaporítóhomokba ültetve, meggyökeresztöljük. A gyökeres dugványok további gondozása megegyezik a magról neveltével. A kis és sokvirágú fajták nem érlelnék magot, ezeket gumófeldarabolás útján szaporíthatjuk, ügyelni kell arra, hogy minden egyes darabon legyen rügy. Szétosztás előtt hajtatni kell a gumókat és csak mikor már kihajtottak, akkor szabad szétvágni, A friss vágást be kell sózni finomra tört faszénporral, hogy a rothadást megakadályozzuk. A nyert egyedeket visszültetjük és csak akkor eszerepezzük, ha már jó gyökereket fejlesztek. A trágyalevezt megválasztja, hígított marhatrágyalevelet használunk, de mindig csak nedves állapotban. A földjébe keverjünk kevés szarufürgeesőt.

„Virágokert.” Az április hónap a virágokertben a nagytakarítás ideje. Lehordjuk az évelőnövényekről a téli lombtakarót, az elszáradt szárzészket visszavágjuk. A pázsitból kigereblyezzük a mohát, az esetleges foltokat újravetjük. Kitakarjuk és megmetszük a rózsabokrokat. Virágágyainkat felassuk és vetésre vagy ültetésre előkészítjük. Ha sovány a talaj, érett gyazvafölddel feljavítjuk. Április hó végefelé elvetjük az állandó helyére vethető virágféléket és kiültetjük a Gladiolus, később a Cammát és a Dahliát. Melegágyainkban levegőzök, napfényes kezdők szoktatni az ott évelővet virágpalatákat. Még kell kapálni a tulipán, jácint, nárciszgyökösöket. Leanderinket és egyéb kevésbé kényes hidegházi növényeinket kellő edzés után szabadba állítjuk.

Szerkesztői üzenetek

Tizenhétéves asszony. Orvos tanácsát kérje ki életmódjára vonatkozólag, mert nem egyformán reagál a baba érkezésekor. Ertendőm is orvos írta elő. Mindenesetre szem előtt tartandó a változtatóság. Sok zöldfőzeléket, gyümölcsöt, eukortartalmi zöldségeket, tejtermékeket, hüsféléket vegyesen állítson be étrendjébe. Babakelengye szabásmintát küldeni — sajnálunkra — nem áll módunkban, mert a szűkös papírtelmes miatt erre nincs lehetőség. Ottani bármelyik szabóné elkészíti a kívánt szabásmintákat, mert ilyet tartalmazó könyv nincs forgalomban. A szeplos arebőr védőesével „Szépségápolási rovatunkban nemrégben foglalkoztunk. Zsitos krém bedörzsölésével és védő püderrel óvja a tavaszi napfény ellen arebőrt, mert az érzékeny bőrt a tavaszi teszi próbára. Aلدott állapotban lévő anyák és eseseemők életmódjáról, táplálásáról orvosi könyvet a M. kir. Egyetem nyomda könyvesboltjában vehet (Budapest, IV. ker. Kossuth Lajos-u. 18.).

Ura a sorsomnak. *Költészet hídeg, mint valami tucati esi ha. Ezené cibral, de nem melegit. A szavak kemények, józavok, nem hatol at rajtuk a mőgyölt lángok érzés. Vagyon sajnáljuk, hogy meg ezáltal sem tudjuk megválasztani legszebb a máit. De ami késik, nem múlik. Mi is abban a reményben biztatjuk, hogy óráit talóra találjuk.*

Gyakran van úgy, hogy nem tudjuk, mi hiányzik?

Lehagoltak, tespedtek vagyunk, úgy érezzük, mintha valami betegség fenyegetne, pedig nem fáj semmink. Egyszerű a megállapítás: nem vagyunk rendben, mert a szervezetnek feltétlenül szükséges fűtőanyagai, a kalóriák hiányoznak. A mai szűk időkben ez tömegjelenség. A hiányzó kalóriákat tehát pótolni kell. Ez ma nem gond. A jóízű SALVE tápszerben egyesített védő-tápanyagok mind a fiatal, mind az öreg szervezetet erősítik, az ellenállóképeséget fokozzák, védnek a betegségek elől. Tőle új erőre kapunk, közérzetünk felélénkül.

SALVE... üdv, üdvös mindenkinek!

Manica, Várpalota. Ruhakészlete kimeríti a divat összes fázisát. Izléső választások. Eszrevételünk nines, mert a garnitúrák összeállításán kifogásolnak. A fekete ritikül is megfelelő kiegészítője a zöld kosztümjének. Hogy a műtyűrök közül melyiket válassza, ebbe igazán kár volna az ön ízlését befolyásolni, mert akár melyik megfelel is divatos.

Egy szenvedő anya. Oszintén osztozunk aggodalmában, mert bennünk is nyugtalant a fit viselkedése, gyöngye jellege. Ismét bebizonyosodik, hogy a szerelem vak s még az anyai figyelmeztetés sem tudja visszatartani, rohan a vesztébe. Talán még nem késő, ha kislánya más környezetbe kerülne, megismerkedna más fiatalokkal, akik és az összehasonlításból nyert tapasztalatok megkönnyíthetik, óvatossá tennék, több fenntartással fogadná udvarlását, amit a szép hozomány reményében nem is kerül nagy megerőltetésre kellene szőnie s könnyű egy tapasztalatlan lányka fejét eleszavarni. Egyelőre ne tiltogd a kislányukat a fiával való összejöveteltől. Ő ne is tudja róla, hogy mi az igazi oka, ha elviszik majd a városra hosszabb időre más, távolabbi helyre. Tapasztalatokat nem lehet másként szerezni, csak úgy, ha emberekkel érintkezik, megismeri őket, analizálja egyéniségüket, meg tudja különböztetni az ösztönösöget a mesterkéltől, a komolyságot a felületlenségtől. Ezt a korai szerelmet egy másik eredményesen ki lehetne szorítani, csak az alkalom hiányzik erre. A harcot fel kell venni ellene, még pedig azonnal a taktikával, hogy a fiának kijelentik, a kislánnyal nem adnak hozományt, mert a hozomány a fiatalokat elpuhítja. Majd elválnak, ho-

gyan rágal e kijelentésre a fiatallember.

I. I. Egyszerűbb eljárás, hogy a kikötőt heti 25 pengő bért pereli. Lehetne azt is megkísérelni, hogy a lakószűz átengedését olyannak minősíti, mint visszaadásig szűz átengedést s ez esetben a visszavonásig átengedett lakrész visszaboecása iránt indítana ellene pert. Utóbbiak a jelenlegi súlyos lakóviszonyok képeznek nehézséget, ami a bíróságot is érthető módon befolyásolja a döntésben.

Régi előfzető. A Szegedi Horthy Miklós állami internátusba a felvételiket kérő pályázók folyamodványaikait, a kultuszminiszterhez címezve, május 15-ig nyújthatják be az igazgató-sághoz (Szeged, Boldogasszony sugárút 1.

Békeidők. Talán nem is izlés hiánya, mint inkább nagyfokú érzéketlenség a színek iránt az oka, ha olyan összetételű övöködést látunk, ami felborzolja a finomabb érzékű ember idegeit. A jó ízlésre való hajlamot nem mindenki kapja születési ajándékkul s a kevésbé szerencsés, akiből hiányzik a szép harmóniára iránti hatodik érzék, az kérje ki oyan valakinek a tanácsát, aki segítségére lehet, de ne bizza magát saját ízlésére, mert úgy jár, mint az ön ismerőse. Nem a pénzen múlik, hanem az ízlésen, hogy barna cipőhöz barna vagy drapp harisnyát vegyünk és semmiestára se feketét. Ellenben fordítva, színes harisnyát vihet feketé cipőhöz, ez bármennyire is paradoxként hangozzék, nem ártóké össze a jó ízlés.

Hiszem és Győzelem. Külteményei verselési készségéről tanuskodnak, mélyen valóságos érzésből fakadnak, kifejezősmódja - sajnos - csak utánérzés. Még nem közülhetők.

Margit. Semmivel se szerethetett volna nekünk nagyobb örömet, mint azaz, hogy megírta nekünk: lapunk adta vissza hitét és azota tud imádkozni és bízni sorsa jobbrafordulásában. Ön szellemekben és lelkekben sokkal gazdagabb, mint az a

mindennap
mosdás vagy fürdés után

bőrápolás tetőtől-talpig:

Vasenol
testápoló-pude

terfi, aki majdnem összetörte a lelkét. Bizunk Önben, az Ön jellemzőtlenségében, aminek bírtokában lába alá gyűri pesszimizmusát. Szeretünk ilyen erősek ámi abban a tudatban, hogy van, aki szereti és lesz még más is, aki megosztja vele a szívét és egész életét. Jön az Ön megtört szíve számára is olyan boldogabb korsók, amikor nem is fogja elhinni, hogy Ön volt az a szomorú kislány, aki lemondott minden örömről. Könyves mosolygól, rosmenyel és várakozással teli igazi tavasz lesz ez, a legzebb, amit az élet adhat - zebb még a beteljesülésnél is. Csak türelm és bizalom!

Budapesti tartózkodása alkalmával látogassa meg Kállay Ibolya kozmetikai intézetét, Rákóczi-út 25.

W. G. Ez a kis tanácsú kép az átlagnői valaminek jobban sikerült iskolai fogalmazvány. Ebből az írásból azt következtetjük, hogy remény hangya el az iskolát. Szeretlme köszönjük a lapunkra vonatkozó kedves megjegyzéseit.

P. J. Sz. Sajnos, Nagy Dániel már nem ír több ekket a nek befolyárol, mert tragikus hírteleniséggel meghalt. Üzenetét még átadtuk neki, de már beteg volt és nem is ír többet. Pedig mindig nagy örömmel fogadta az olvasók hozzászólásait és válaszolt is mindenikre. Most a halál kitűtője a tollat kezébe, Kieselét egy értékes kő, ami fényes koronáknál. Szeretlettel olvastuk el az »Asszonyfűzke és a »Magány» című verseit. Lélek van ezekben a versekben, csak a kifejezősmódja szoril finomabb esziszaladás, Érezni a verseken, hogy nagy kedvelés és szívbeli írta.

Minden sporti honvédelem. Szíves edjék kérdésével valamelyik sportuszághoz fordulni, mert sportfoglalkozni mi nem foglalkozunk. Nagyon szívesen tájékoztattuk volna, de nem a mi szakmánk s kifutó sportjaink szívesen állnak sportkérdésekben rendezésre.

MELLTARTÓ

CSAK

lip
bokfis

Vennék zongorát, vagy pianinót

azonnali fizetéssel **Virágüzlet**, Budapest, V., Pozsonyi-út 1. Telefon: **115-934. Vidékről is.**

Szemölcső, garantált végleges eltávolítása
hajszálak **KOVÁCS** kozmetikában
szépséghibák VI., Teréz-kört 1/6

PAMÁSZON

Gyöngyvirág. Igyekezzenek meggyőzni az apát, hogy a két fia továbbtaníttatásáért től ne zárkozzék el, jövőjükért gondoskodik, ha megadja nekik a lehetőséget a továbbtanulásra. Ha a technikai pályához van kedvük, segítse hozzá őket és vállalja, mint más szülők vállalják a tanítással felmerülő költségeket. Hisszük, hogy az apa felelőssége kerekedik felül önző szórakozásain s azt a pénzt, amit elherdál így, gyermekei taníttatására fogja fordítani. Nem lehet annyira keményszívű és közömbös édesgyermekéi iránt. Ragadják meg azt a pillanatot, amikor az apa szíve kiemelkedik a közömbösség elutasító légköréből és a gyermek szeretetével fogják át. Ez az a pillanat, amikor minden áldozatot vállalnak a kéigresszív apák, mert nincs olyan öröm, amely felérne azzal az örömmel, ami gyermekei szívéből sugárzik az ő szívébe. Ne húzódozzanak tőle, ne hagyják magára, neki is szüksége van közelségükre, szeretetükre, ebben olvad fel és jön felszínre valahol mélyen rejtőző apai szeretete. Vannak ilyen zártszívű apák. Különleges kulesot kell szerkeszteni, hogy a titkok kamráját kinyithassák. Asszonyom, Önnek csak azt tanácsolhatom, amit már előzőleg is figyelmeztettem: igyekezzék föléje emelkedni a megtudott dolgoknak olyképpen, hogy egyszerűen nem vesz róluk tudomást.

Kombiné varrás P **4.80**

Hálóing " " **16. —**

Blúz " " **16. —**

Pongyola " " **24. —**

Méréskutáni rendelést anyaggal is vállalunk

DOLLY, BUDAPEST, BAROSS U. 102

Kobona

Nők gyakran szenvednek fáradtság miatt migráinban és ideges gyengeségben. Ilyenkor Kobona segít. Az ember olyan lesz, mintha ujjászületne. Patikában kapható

A közömbösség ebben az értelemben is öl, megöli a tiltott érzést. A férfi hasonlít a gyermekhez, ha eltiltják valamitől, annál inkább töri magát utána, míg ha azt látja, hogy játékaik senkit nem izgathatnak, őt se érdekli már és vége a kimaradásoknak, a szoknya után való futkosásnak és vége a szerelemnek. Ott nagyon megviselték férje kiesapongásai, ezért komoly erőfeszítésre van szüksége, hogy szembenézzen a dolgokkal és hinni tudjon az eredményben. Pedig majdnem kilenvenkilenc százalékgig biztos.

H. Béláné. *Küldöm kedves asszonytársamnak a kért piperezappant készítői receptjét. Egy kis háziszappant lereszünk és 1 liter langyos tejben teljesen feloldjuk, hogy sima legyen a folgadék. Őt c omag shampoo, kis doboz vazelin, 2 deka glicerin, és féldeci kölnit teszünk bele és folytonos keverés mellett körülbelül félórát főzzük. Utána megvedesített tepsibe önjük és másnap darabokra felvágjuk. Szeretettel ajánlom olvasótársnőimnek, D. Jánosné.*

Amíg Ön alszik,
a
DARMOL
dolgozik

Durica Marica. *Kis munkáján érezni, hogy írja vagy kedvelet és szívből írta ezt a történetet. Sajnos, nem több színes hangulatrajzról. Különtető szeretetét hálásan köszönjük.*

Szomorú leányzavir. *Őszinteséget, lírai megindultságot érzünk ki költeményéből. Lelki szükségletet öntötte a meleg sorokba. Ez azonban még nem elég, hogy költői műnek nevezhesük, mert művészibb eszszolásra szorul még.*

Dal. 1943. *Szavakkal festett teli tájkép, tetszelős, tömör fogalmazás. Valami hányzók beöle, ami nélkül rideg és kemény — az érzéstől átfutott muzsika átátesése.*

J. Á-né. *Megható kis visszaemlékezés, de ahhoz, hogy nyilvánosság elé bocsásuk, nem eléggé jelentékeny és kevés is. Ez a kis munka még nem üti meg lapunk mértékét.*

Dombóvár. *Érdeklése, témája mesterkelt, erőszakolt. Női olvasóinkat nem érdekelheti.*

FIGYELMEBE ajánljuk **Rákóczi-út 5**ten Zongoratermet. Rengeteg zongora, pianino vásárolható legcsekélyebb részletre is.

KÉT ERETTSGEZETT fiatal keresztény úriúrlány, gyakorlott könyvelők, perfekt gyors. és gépirők, irodai elfoglaltságot keresnek délutánra szerkesztőségbe, kiadóhivatalba, vagy vállalatnál délután 4 órától. Szorgalmas, ügyes és megbízható munkások. Könyvelési munkát otthonra is vállalnak. Szíves megválasztásukra **„Érettsgéztettek”** jelgére a kiadóhivatalba.

HAZI varró, finom felőruha varrására ajánljózik. Kovács, VI., Szondy u. 22.

SZOBAFESTÉS, mázólast, **ABLAKTISZTÍTÁS** és lakástakarítást vállal. Vizi Miklós, Telefon: 130-671

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakerékpénztári csekszámla: 20.334. Előfizetési ár: egész évre 36 pengő, fél évre 18 pengő, negyed évre 9 pengő, egy óra 3.30 pengő. Egyes szám ára 1.10 pengő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TÉRE 7, II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 187—342. **FIÓKKIADÓHIVATALOK:** DEBRECEN, KONDOR-UTCA 19, KOLOZSVÁR, KAZINCZY-UTCA 20, MISKOLC, GHILLÁNYI-UTCA 15, SZABADKA, PRÁGAI HID-UTCA 56, SZEGED, FODOR-UTCA 22, UJVIDEK, DEÁK-TÉR 3, I.

A PRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 60 fill. Vestagabb betűkkel szedett első szó díja 1.50 P. Jelíges hirdetésre érkező levelek továbbítására a hirdetési díjjal egyidejűleg külön 3— pengő utalandó át. A hirdetés díja előre küldendő.

MENYASSZONYI, — végleg nyí. estélyi ruhák készítője. Óskeresztény vállalat, Angéla közönségüzlet, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 1. Telefon: 349-533.

ZONGORÁK, pianinók márkaik legolcsóbban részletre is. Erzsébet zongoratermében: Erzsébet-körút 26. Bérzongorák olesón. Telefon: 222-462

SZORGÓSEN keresek evargéllikus gyermekszerepő nevelőnt 2 éves kisfiám mellé. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Csaldádtag” jelgére kiadóba kérek.

BIRTOKOS család elváll nyaralásra 8—10 éves kislányokat. Kltűntő ellátás, állandó felügyelet. Szép, fás puszta, állomáshoz 5 perc. Jelgje: „Ica néni.”

BUNDÁK legolcsóbban, alaktások jutányosan **KÓKAY ENDRÉ** szűcsmesterűél. Vilmos császár-út 10. Telefon: 386-784.

BALATONZAMÁRDIBAN, villában, műúthoz és Balatonhoz közel, azonnal is kiadó emeleti 2 szoba, zárt tarrasz balkonnal. Cím: Özv. Bogárdiné, Zamárdi, Bogárdi-villa, vagy telefon, Budapest: 426-612

KÉSZPÉNZERT vennék zongorát, pianinót: Erzsébet-körút huszonhat, Fenyőné. Telefon: 222-462.

ÖREGEK és nyugdíjasok otthona céljaira bérbe kéresünk nagyobb kertes házat vagy penziót. Esetleg idősebb hölgyet vagy urat élete végéig gondos ápolásban, ellátásban részesítünk kertes ház használatáért. Ajánlatot „Szép vidéken” jelgére kiadóba kérvnk.

ZONGORÁT vagy pianinót azonnal, készpénzfizetésért, sürgősen vennék. Telefon: 225-689, Zongoraterem.

PARIZSI szabász, jutányosan készítt női kabátokat, kosztümöket. Höflinger. Kecskeméti-u. 4.

BUDAPESTRE érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásban megszállás olesón. Főjegyző, Orcaz-út 40. sz. I. em. 10.

KERESÉK vidékre, járási székbelg, azonnali belgésre jó munkabérré, főm tudó háztartási alkalmazottat. Cím: dr. Boross Zoltánné ügyvéd neje, Föld.

Felelős szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.

Kéziratokat, kltseket, fényképeket nem adunk vissza és nem örvnk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és közlése tilos. Hirdetési díj mm soronként 1.20 pengő. A hirdetések elhelyezésénél semmiféle külön kltést nem fogadunk el.

A Magyar Rök Lapja, az Athenaeum rök, mélynyomása Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre 48 pengő, fél évre 24 pengő, negyed évre 12 pengő. A lap egy negyed évnél rövidebb időtartamra nem rendelhető meg.

SZERKESZTI PAPP JENŐ

Ára
3.20
pengő

Ára
3.20
pengő

A jó könyv A LEGBECSESEBB ÉS LEGMARADANDÓBB ÉRTÉK

A MUZSA-kiadványok sorozatában a legkiválóbb szórakoztató irodalmi művek mellett súlyt helyeztünk esetről-esetre a háziasszony és anya kimeríthetetlen feladatának, a háztartásvezetés, főzés, társadalmi szokások, csecsemőgondozás, gyermeknevelés stb. kérdéseinek korszerű ismeretek és pedagógia alapján megvitatására is. Ezuttal két kiváló nélkülözhetetlen szakkönyvet és két kiváló író páratlanul élvezetes, lenyűgöző regényét különösen ajánljuk olvasóink figyelmébe. E négy olcsó könyv közül egy sem hiányozhatik a család könyvtárából.

Harmadik bővített tartalmú kiadásban most jelent meg. Az elfogyott két kiadás bizonyítja a könyv rendkívüli értékét. Tartalmazza a háztartásvezetés összes tudnivalóit, korszerű recepteket, étrend összeállítását, felszolgálását, vendégfogadást, stb.

A könyvek ára előre fizetendő, utánvétellel nem szállítunk

Ára
3.20
pengő

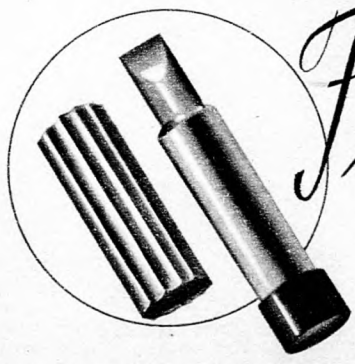
A kiváló fiatal író pompás életregénye a sziv legigaztállóbb problémáját: a szerelmet, és annak több generáción keresztül megnyilvánuló hatását lenyűgözően érdekesen és megindítóan rajzolja meg, ebben a mindig időszerű művében

Ára
3.20
pengő

Tanyai tanítói állást vállaló fiatal úrilány regényesen és meghatóan küzdelmes életét, emberfeletti baráti szeretetét és a romlott és romlatlan tisztaság szerelmek nagy szerű eposzát igazi írói művészetével, elevenen vonultatja fel az olvasó előtt

D.SZABÓ

Floressse
ROUGE A LÈVRES

KÉSZITI: M. ODOLMÜVEK R.T. BUDAPEST X.

Merry
BONBON
CSOKOLÁDE

SZERKEZTI:
KÖBÁNYAI POLGÁRI SERFŐZŐ
ES
SZENT ISTVÁN TÁPSZERMŰVEK
RT.

Vaszaray Piri